

PŘÍPADOVÁ STUDIE PRO HOSPODÁŘSKY A SOCIÁLNĚ OHROŽENÁ ÚZEMÍ TANVALDSKO

PODPORA REGIONÁLNĚ SPECIFICKÝCH AKTIVIT V RÁMCI SRR ČR 2021+

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

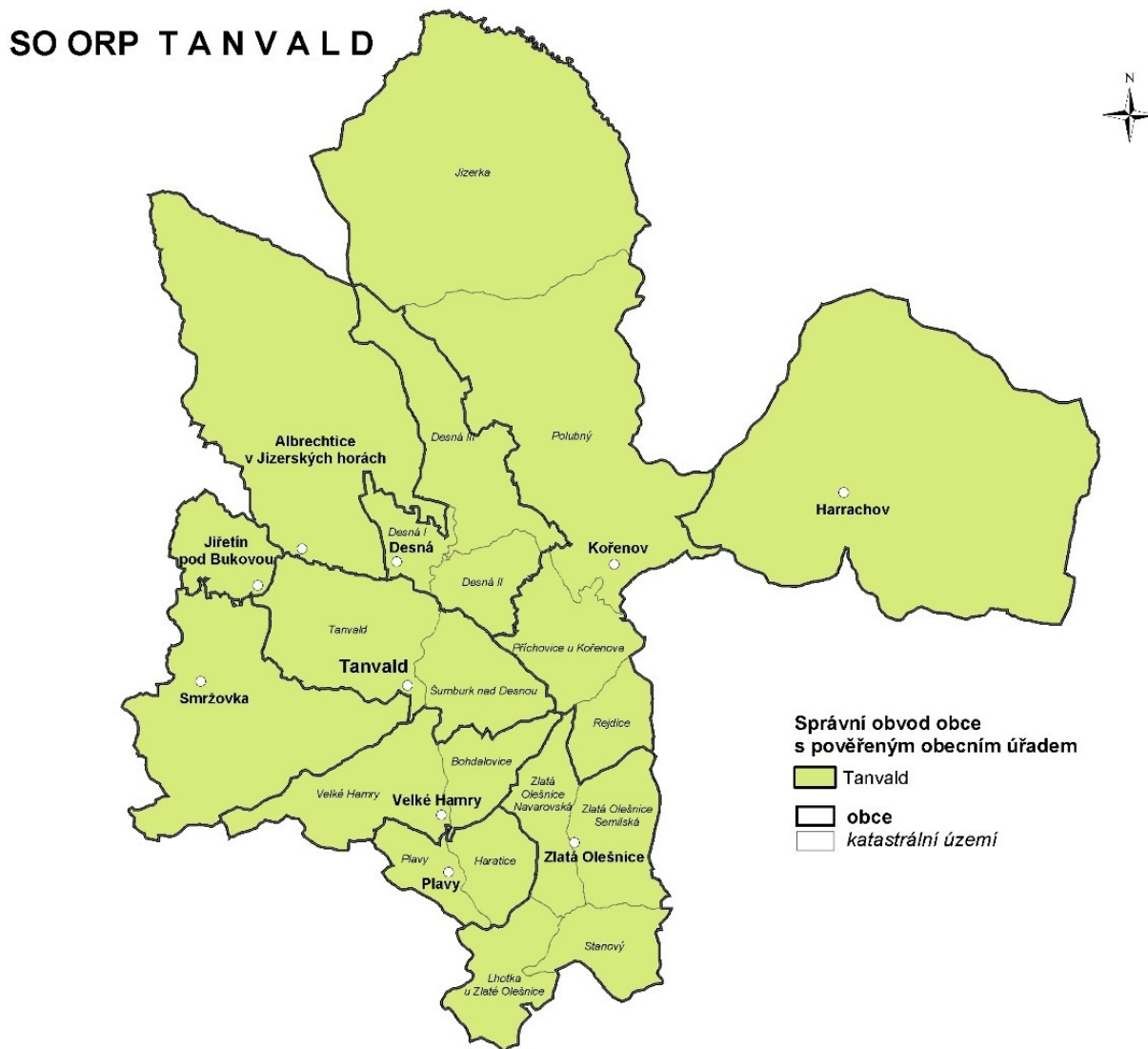

Obsah

Úvod	2
1. Východiska pro zpracování studie	3
1.1. Národní úroveň	3
1.2. Regionální úroveň.....	4
1.3. Místní úroveň	5
2. Analýza území Tanvaldska a identifikace hlavních problémů a výzev	6
3. Analýza silných a slabých stránek území.....	19
4. Navržené oblasti pro rozvoj Tanvaldska.....	21
4.1. Analýza hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	21
4.2. Místní šetření v území	23
4.3. Rozvojové oblasti vycházející z analýzy území	25
Závěr	43
Seznam zkratk.....	44
Seznam indikátorů.....	40

Úvod

Cílem této případové studie je poukázat na problémy a výzvy pro správní obvod obce s rozšířenou působností Tanvald (dále jen „SO ORP Tanvald“) jako hospodářsky a sociálně ohroženého území dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále jen „SRR ČR 2021+“). Zároveň poukazuje na možnosti, které SRR ČR 2021+ a její akční plány nabízejí k rozvoji této oblasti. Níže je zobrazeno území SO ORP Tanvald.

Zdroj: czso.cz

1. Východiska pro zpracování studie

Vývoj SO ORP Tanvald probíhá v kontextu s vývojem Libereckého kraje a celé České republiky a je tedy nezbytné, aby i koncepční dokumenty zabývající se rozvojem tohoto území vycházely z koncepčních dokumentů vyšších územních celků.

1.1. Národní úroveň

Česká republika 2030

Na národní úrovni je strategickým rámcem dokument Česká republika 2030. Definuje směr, kterým by se rozvoj naší země a společnosti měl vydat v příštích desetiletích. Jeho naplnění by mělo zvýšit kvalitu života v České republice a nasměrovat k rozvoji, který bude udržitelný po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Dokument vytváří základní rámec pro ostatní strategické dokumenty na národní, krajské i místní úrovni. Vládou ČR byl schválen v dubnu 2017.

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2021+

Hlavním smyslem SRR ČR 2021+ je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřebný či žádoucí územně specifický přístup. Dále také definovat, jaké (odlišné) intervence by měly být realizovány v odlišných územních kontextech tak, aby byla podporována konkurenceschopnost, snižovány regionální disparity a nalézána řešení podporující udržitelný rozvoj území. Garantem regionálního rozvoje na národní úrovni je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

SRR ČR 2021+ pojmenovává oblasti (témata), kde je potřebný nebo žádoucí územně specifický přístup. Jednotlivá témata se vzájemně prolínají a některá území mohou spadat do více než jednoho tématu. V následující tabulce jsou uvedena témata regionálního rozvoje včetně vztahu k území Libereckého kraje.

Tab. 1: Geografické vymezení témat regionálního rozvoje v SRR ČR 2021+

Téma	Vymezení v rámci České republiky	Vymezení v rámci Libereckého kraje
Metropolitní území	Praha, Brno, Ostrava a jejich zázemí	---
Aglomerace	Ostatní krajská města + Opava a Chomutov	Aglomerace Liberec-Jablonec nad Nisou
Regionální centra a jejich venkovské zázemí	Sídla s více než 15 tisíci obyvateli a spádovým územím alespoň 30 tisíc obyvatel	Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov
Strukturálně postižené kraje	Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj	---
Hospodářsky a sociálně ohrožená území	Správní obvody ORP definované na základě stanovených indikátorů a správní území obcí zasahujících do bývalých vojenských újezdů	ORP Nový Bor, ORP Frýdlant, ORP Tanvald a ORP Semily + správní území obcí zasahujících do bývalého vojenského prostoru Ralsko

Zdroj: SRR ČR 2021+

SRR ČR 2021+ vymezuje hospodářsky a sociálně ohrožená území na základě zvolených indikátorů, u nichž je používána průměrná hodnota za období 2013–2017. Jedná se o tyto indikátory:

- intenzita bytové výstavby,
- hrubá míra celkového přírůstku počtu obyvatel,
- index stáří,
- podíl nezaměstnaných osob,
- intenzita podnikatelské aktivity.

Obdobná metodika byla použita i v rámci Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020, kde byl SO ORP Tanvald na základě analýzy sociálně ekonomických podmínek rozvoje území zařazen mezi „**hospodářsky problémové regiony**“ a zároveň také mezi „**ostatní státem podporované regiony**“ díky vysokému potenciálu sociálního vyloučení.

Politika územního rozvoje ČR

Politika územního rozvoje ČR je nástroj územního plánování pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni.

V rámci aktuálně platné Politiky územního rozvoje ČR, po Aktualizaci č. 4, je SO ORP Tanvald (bez obcí v západní části) zařazen mezi specifické oblasti, ve kterých je nejnaléhavější potřeba řešení problémů z hlediska udržitelného rozvoje území, nebo řešení aktuálních problémů. Tanvaldsko je řazeno do „**SOB7 Specifická oblast Krkonoše-Jizerské hory**“, kde je potřeba řešit rovnoměrné využívání vysokého rekreačního potenciálu území s ohledem na udržitelný rozvoj, střety aktivit rekreace a cestovního ruchu s přírodními a krajinnými hodnotami, snížení vysokého a stále rostoucího zatížení nejen území, ale i dopravní a technické infrastruktury a posílení ekonomické a sociální stability území. Západní část SO ORP Tanvald patří do „**OB7 Rozvojová oblast Liberec**“. Tuto rozvojovou oblast republikového významu formuje rozvojová dynamika krajského města Liberce spolu s vedlejším centrem Jabloncem nad Nisou. Je zde silná koncentrace obyvatelstva a ekonomických činností.

1.2. Regionální úroveň

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027

Základním strategickým dokumentem na regionální úrovni je **Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027 (dále jen „SRLK 2021–2027“)**.

V rámci SRLK 2021–2027 vymezuje Liberecký kraj území, která vykazují znaky zaostávání a mají nižší potenciál pro socioekonomický rozvoj, a to na základě 11 indikátorů. Ze SO ORP Tanvald patří mezi hospodářsky podprůměrné oblasti (tj. oblasti dosahující podprůměrných hodnot v rámci Libereckého kraje) obce Josefův Důl, Velké Hamry, Plavy a Zlatá Olešnice.

V rámci SRLK 2021–2027 jsou definované také venkovské oblasti, kam spadá polovina území SO ORP Tanvald (obce Albrechtice v Jizerských horách, Jiřetín pod Bukovou, Plavy, Zlatá Olešnice a Kořenov).

Další resortní dokumenty

Pro jednotlivé tematické oblasti byly využívány resortní dokumenty a podklady kraje, jako je např. Strategie rozvoje cyklodopravy Libereckého kraje 2021+, Databáze brownfields Libereckého kraje,

Zásady územního rozvoje Libereckého kraje, Plán dopravní obslužnosti Libereckého kraje pro období 2019–2023 atd.

1.3. Místní úroveň

Následující stručná socio-ekonomická analýza byla zpracována formou rešerší již zhotovených dokumentů zabývajících se územím SO ORP Tanvald.

Byly využity následující dokumenty:

- **Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020–2026**

Jedná se o střednědobý programový dokument, který definuje záměry mikroregionu na období 7 let. Zároveň stanovuje cíle a kroky k jejich naplnění. Program vznikl na základě závěrů jednotlivých rozvojových koncepcí členských obcí, analýzy rozvojových témat a diskuse s představiteli obcí a občany území mikroregionu.

- **Strategie rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Tanvaldsko 2022–2028**

Strategie udává základní směr rozvoje mikroregionu v oblasti cestovního ruchu. Dokument definuje opatření, potažmo aktivity, jejichž pomocí realizace bude dosažena.

- **Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Rozvoj Tanvaldska 2021–2027 (konceptní část)**

Střednědobý dokument, který udává základní směr rozvoje území v MAS Rozvoj Tanvaldska. Strategie obsahuje socioekonomickou analýzu a strategickou část. Slouží k lepšímu zacílení podpory na potřeby venkovské oblasti a k rozvoji spolupráce místních aktérů.

- **4. Úplná aktualizace ÚAP SO ORP Tanvald 2020**

Územně analytické podklady obcí slouží jako územně plánovací podklad k průběžné správě informací o území, relevantních pro územně plánovací činnost, v databázi v prostředí GIS a jejich vyhodnocení v dokumentaci, která je kompletně aktualizována každé 4 roky. Hlavním smyslem této dokumentace je určit problémy k řešení v územních plánech.

SO ORP Tanvald má platné územně analytické podklady k 31. 12. 2020.

Dále byla využívána data z Českého statistického úřadu a další relevantní dokumenty.

2. Analýza území Tanvaldska a identifikace hlavních problémů a výzev

Geografická charakteristika území

SO ORP Tanvald se nachází ve východní části Libereckého kraje při hranici s Polskem. Území je poměrně hornaté a rozprostírá se v pohoří Jizerských hor a Krkonoš. Na jihu sousedí se SO ORP Železný Brod, Semily a Jilemnice. Na západě sousedí se SO ORP Jablonec nad Nisou a na severozápadě s Frýdlantem.

SO ORP Tanvald je rozlohou třetím nejmenším SO ORP v Libereckém kraji a zaujímá 6,03 % celkové rozlohy kraje.

Obyvatelstvo a sídelní struktura

Obyvatelstvo

Ve správním obvodu Tanvald k roku 2021 žilo 19 919 obyvatel (4,58 % obyvatel Libereckého kraje). SO ORP Tanvald má čtvrtou nejnižší hustotu zalidnění.

SO ORP Tanvald má nejvyšší průměrný věk a index stáří na rozdíl od ostatních SO ORP v kraji. Příznivěji je na tom předproduktivní složka (0–14 let), která za posledních 10 let (2011–2021) nezaznamenala razantní výkyvy. Pohybuje se v rozmezí od 14,9 % (2021) do 14,7 % (2011).

Během sledovaného období 2015 až 2020 je pro každý rok ve SO ORP Tanvald zaznamenán celkový úbytek obyvatel. Hlavní roli hraje úbytek obyvatel stěhováním. Z hlediska přirozeného pohybu obyvatel dochází k úbytku.

Odliv je patrný u obyvatel odcházejících za prací nebo vzděláním. Jde zejména o mladé lidi a obyvatele v produktivním věku. Za období 2011 až 2021 ve SO ORP Tanvald byl zaznamenán pro každý rok úbytek stěhováním ve věkové kategorii 15-64 let.

Sídelní struktura

Nejlidnatějším městem na území správního obvodu je Tanvald (6 146 obyvatel k 1. 1. 2021). Kromě něj se zde ještě nacházejí další 4 města – Desná (3 112 obyvatel k 1. 1. 2021), Harrachov (1 335 obyvatel k 1. 1. 2021), Smržovka (3 751 obyvatel k 1. 1. 2021) a Velké Hamry (2 694 obyvatel k 1. 1. 2021). Celkem je na území 10 obcí, z nichž žádná, kromě zmíněných měst a obce Plavy, nepřesahuje 1 000 obyvatel.

Obce ve SO ORP Tanvald, dle sídelní struktury a jejich charakteru, lze členit na sídla městského typu – Tanvald, Desná a Smržovka. U zbylých obcí spíše převažuje charakter městského venkova¹.

Přirozeným obslužným střediskem SO ORP Tanvald je město Tanvald. Dále pak střediska vyššího řádu Jablonec nad Nisou a Liberec².

¹ Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020-2026

² Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020-2026

Obyvatelstvo a sídelní struktura

✓ příznivý podíl předproduktivní složky obyvatel (do 15 let věku)

× stárnutí obyvatelstva
× záporný celkový přírůstek obyvatel
× záporné saldo migrace

Ekonomické podmínky

Na hospodářství měl negativní dopady zejména vývoj po roce 1989 (likvidace tradičních průmyslových odvětví, změny vlastnictví) a ekonomická krize po roce 2008. Hospodářské podmínky ve sledovaném regionu jsou negativně ovlivněny postupným útlumem výroby velkých zaměstnavatelů. Došlo k nárůstu poptávky po pracovních příležitostech a s ní související migraci obyvatel z území. Historie průmyslu na Tanvaldsku zanechala značné množství brownfields. Dopravní napojení Tanvaldska nepřispívá k dalšímu rozvoji průmyslu a podnikání v regionu.

Ze studie vyhodnocující socioekonomickou situaci ČR (Peněžní příjmy a životní náklady obyvatel, TUL, 2021) je ve SO ORP Tanvald nominální čistý peněžní příjem o 12,9 % nižší než ve zbytku ČR. Regionální cenová hladina je ve SO ORP Tanvald o 4,3 % nižší než ve zbytku ČR. Náklady na bydlení jsou ve SO ORP Tanvald oproti ČR o 9,5 % nižší. Kupní síla obyvatel SO ORP Tanvald je o 5,9 % nižší než ve zbytku ČR.

V případě indexu zranitelnosti³ k roku 2021 (značí, kolik by v procentuálním vyjádření zaniklo zaměstnaneckých pozic na trhu práce v obci s pověřeným úřadem při odchodu největšího zaměstnavatele, který nespadá do kritické infrastruktury státu) by na Tanvaldsku zaniklo 2,3 % zaměstnaneckých pozic při odchodu největšího zaměstnavatele. Tato hodnota je nejnižší oproti všem ostatním obcím s pověřeným obecním úřadem v kraji.

Průmysl

Průmyslová výroba je soustředěna ve větších sídlech (Desná, Tanvald a Smržovka). Jedná se o sklářský průmysl, výrobu pryžových a plastových výrobků a strojírenství. V mnoha případech jsou průmyslové a zemědělské areály nevyužívané (tzv. brownfields) a jsou hlavně lokalizovány v obcích Harrachov, Tanvald, Smržovka a Velké Hamry⁴.

Zemědělství

Zemědělství ve sledovaném území není příliš rozšířené. Důvodem je horský reliéf. V historii bylo prospívající dobytkařství (Smržovka a Tanvald). V regionu je poměrně rozvinutá oblast zemědělské prvovýroby. Problémem je však její nedostatečná návaznost na další zpracovatelské aktivity produktů zemědělské výroby z důvodu vzdálenosti a dopravní dostupnosti. V oblasti zemědělství patří mezi priority podpora alternativních způsobů hospodaření (ekologické zemědělství)⁵.

³ <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-municipality/Pasportizace-podnikatelskeho-prostredi/Pruzkum-2021-Statisticka-data>

⁴ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Rozvoj Tanvaldska 2014-2020

⁵ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Rozvoj Tanvaldska 2014-2020

SO ORP Tanvald vykazuje nejvyšší podíl lesní půdy ze všech SO ORP v kraji. Z toho plyne, že má analyzované území nízký podíl zemědělské a orné půdy.

Služby

V obcích jsou zastoupeny služby pro místní obyvatele, je třeba ale zohlednit jejich rentabilitu. Zastoupení občanské vybavenosti v obcích SO ORP Tanvald je na dobré úrovni. Město Tanvald nabízí největší škálu služeb, např.: obchodů, kina, síť supermarketů apod. Dalšími menšími centry občanského vybavení jsou města Harrachov, Desná, Velké Hamry a Smržovka. Významnou konkurencí pro obchodníky mimo město Tanvald je soustředění supermarketů v Tanvaldu a dojezdová vzdálenost do nákupních center v Liberci. Velkou konkurencí jsou také supermarkety na přilehlé straně hranic v Polsku⁶.

Podnikání

V současné době již není SO ORP Tanvald průmyslovým územím (sklářství a textilní průmysl). Naopak se přizpůsobil na přírodní hodnoty na poli udržitelného cestovního ruchu.

Ekonomickou základnu v daném SO ORP lze hodnotit jako diverzifikovanou. Největší zastoupení ekonomických aktivit je v oborech stavebnictví, obchod a stravování a pohostinství. Ostatní sektory lze charakterizovat jako spíše obslužné. Nejvíce je zastoupené malé a střední podnikání s dominancí živnostenského podnikání⁷.

Na území obce s pověřeným obecním úřadem Tanvald bylo celkem 22,7 firem na 1 000 obyvatel (rok 2021). V případě Libereckého kraje hodnota dosahovala 47,9 firem na 1 000 obyvatel.

Zaměstnanost

Nezaměstnanost dlouhodobě přesahuje hodnoty za Liberecký kraj, což v kombinaci s dlouhodobě nízkým počtem volných pracovních míst představuje i zvýšenou mobilitu za prací. Nejsilnější směrové proudy vyjížděky za prací jsou do Jablonce nad Nisou a Liberce. Nezaměstnanost ve SO ORP Tanvald za rok 2021 byla nejvyšší oproti ostatním SO ORP v kraji. Za období 2015 až 2021 se nezaměstnanost vždy pohybovala v rozmezí od 3,94 % (2019) do 6,89 % (2015). Zároveň SO ORP Tanvald má k roku 2021 nejvyšší podíl osob s délkou evidence na úřadu práce nad 12 měsíců z ostatních SO ORP v Libereckém kraji.

Ekonomické podmínky	
✓ rozvinutá oblast zemědělské prvovýroby	✗ lokalizace nevyužitých brownfields
✓ dobré zastoupení občanské vybavenosti obcí ve SO ORP Tanvald	✗ vysoký podíl nezaměstnaných osob a dlouhodobě nezaměstnaných osob
✓ živnostenské podnikání s diverzifikovanou strukturou	✗ dlouhodobý nedostatek pracovních příležitostí v území
	✗ migrace obyvatel za prací mimo území SO ORP Tanvald

⁶ Strategie rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Tanvaldsko 2022-2028

⁷ Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020-2026

Zdravotnictví

Na území ORP Tanvald poskytuje zdravotní služby celkem 61 poskytovatelů zdravotních služeb (primární péče, ambulantní specialisté, lůžková péče). Lůžkovou zdravotní péči poskytují dvě nemocniční zařízení ve městě Tanvald (Nemocnice Tanvald, s.r.o. a Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o., Centrum doléčování a rehabilitace). Mezi problémy v regionu patří nedostatečná kapacita v případě ukončení praxe poskytovatelů zdravotních služeb primární péče bez navazujícího poskytovatele zdravotních služeb (odchod lékařů do důchodu, nízká atraktivita území pro nové lékaře)⁸.

Ve městě Velké Hamry se nachází výjezdová základna Zdravotnické záchranné služby Libereckého kraje, příspěvková organizace.

Kromě Albrechtic v Jizerských horách a Zlaté Olešnice se ve zbylých obcích ve SO ORP Tanvald nachází alespoň jeden praktický lékař pro dospělé nebo pro děti a dorost či stomatolog.

Sociální oblast

Ve SO ORP Tanvald bylo k roku 2022 dle registru poskytovatelů sociálních služeb celkem 22 těchto služeb. Sociální služby se nacházejí v obcích: Tanvald (10), Desná (1), Smržovka (6), Velké Hamry (3) a Harrachov (2). Dobře vybavená jsou zejména větší města, která slouží jako přirozená centra s širší nabídkou služeb. Nejrozšířenější je pečovatelská služba. Většina sociálních služeb je zaměřená na osoby se zdravotním, tělesným, mentálním či kombinovaným hendikepem a seniory. Kapacita v pobytových zařízeních je nedostatečná. Některé sociální služby v území chybí a uživatelé za nimi musí dojíždět do Liberce.

Index sociálního vyloučení je společně se SO ORP Frýdlant nejvyšší v kraji. Hodnoty mezi 12–30 body značí, že sociální vyloučení je zásadní problém, který má dopad na celkový rozvoj regionu. Těchto výrazných hodnot dosahují podle Strategie sociálního začleňování Libereckého kraje 2021+ obce Desná, Tanvald a Smržovka. Problémem je migrace sociálně vyloučených obyvatel po SO ORP Tanvald. U sociálně vyloučených osob zůstává značným problémem nezaměstnanost, hazard a drogová závislost.

Vzdělanost a vzdělávání

Dlouhodobým problémem SO ORP Tanvald je nízká úroveň vzdělanosti obyvatel. Tato situace negativně ovlivňuje zaměstnanost a sociální charakteristiky území. Dle výsledků SLDB 2021 mělo území druhý nejvyšší podíl obyvatel se základním vzděláním (vč. neukončeného) v Libereckém kraji.

Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním je v HSOÚ Tanvaldsko o skoro 9 procentních bodů nižší než je průměr v Libereckém kraji.

Všechny obce kromě Jiřetína pod Bukovou mají na svém území mateřské školy. Děti z Jiřetína pod Bukovou však mohou využívat mateřskou školu v nedalekých Albrechticích.

---

⁸ Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020-2026

Základních škol je v ORP Tanvald jedenáct. Plně organizované základní školy se nachází v Desné, Smržovce, Tanvaldu, Harrachově a ve Velkých Hamrech⁹. V Tanvaldu kraj zřizuje také školu, která vzdělává žáky především s mentálním postižením.

V oblasti středního školství¹⁰ poskytuje v ORP Tanvald vzdělání pouze Gymnázium, Tanvald, příspěvková organizace s oborem osmileté gymnázium.

Na Tanvaldsku se nenachází sídlo vysoké školy, což ale vzhledem k dopravní dostupnosti do Liberce není velkou překážkou. Žáci z regionu dále využívají možnost vzdělání zejména v Jablonci nad Nisou, případně v Železném Brodě či v Turnově.

Bezpečnost a kriminalita

Problémem regionu jsou sociálně vyloučené lokality. Někteří obyvatelé těchto uvedených oblastí jsou nezaměstnaní, užívají návykové a omamné látky. Tento jev se vyskytuje spíše ve větších městech (Tanvald, Smržovka, Velké Hamry a Desná).

Index kriminality (počet zjištěných skutků za zvolené období, přepočtený na 10 000 obyvatel) nedosahuje hodnoty za Liberecký kraj (index 10,1), tedy vypovídá o nižší kriminalitě. Z dotazníkového šetření¹¹ a z rozhovorů obyvatel je zřejmé, že situace v oblasti kriminality v regionu je problematická (kriminalita mezi dětmi a mládeží).

Požární ochranu zajišťuje jednotka Hasičského záchranného sboru Tanvald a zásahové jednotky Sboru dobrovolných hasičů. Vybavení jednotek závisí na možnostech obcí.

Bydlení

Dle Strategie sociálního začleňování Libereckého kraje 2021+ je ve SO ORP Frýdlant a ve SO ORP Tanvald nejvyšší počet příjemců příspěvku na bydlení s ohledem na počet obyvatel v Libereckém kraji. Rizikový a ze strany obcí obtížně regulovatelný je trend budování bytových domů v soukromém vlastnictví pro sociálně slabé ze spekulativních důvodů.

Veřejný bytový fond spravují města, městské úřady, případně jejich příspěvkové organizace, v menších obcích úřad obce. Vlastní bytový fond je v obcích většinou dlouhodobě obsazený a je zatím nedostatečný pro zavedení systému sociálního bydlení. Bytový fond je mnohdy v nevyhovujícím stavu. Nedaří se rozvíjet systém prostupného a sociálního bydlení, kde chybí investice a je nedostatek terénních pracovníků pro systematickou sociální práci v oblasti bydlení. Na celém území SO ORP Tanvald není zřízeno zařízení umožňující řešit problematiku bydlení pro rodiny v sociálním vyloučení (azylové domy pro rodiny, matky s dětmi či byty pro rodiny v krizi)¹².

Nejnižší podíl rodinných domů je v Harrachově, Tanvaldu a Jiřetíně pod Bukovou. Nejvyšší podíl bytů v bytových domech je v Jiřetíně pod Bukovou, dále v Tanvaldu (existence velkého sídliště panelových domů) a Desné. Nejvíce rodinných domů je v obci Albrechtice v Jizerských horách. Většina domů na území SO ORP Tanvald byla postavena do roku 1970 (více než 50 % domovního fondu).

---

⁹ Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020-2026

¹⁰ Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020-2026

¹¹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Rozvoj Tanvaldska 2014-2020

¹² Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Rozvoj Tanvaldska 2014-2020

Ve SO ORP Tanvald je také patrný vliv sezónních a potenciálních uživatelů. Neobydlené domy jsou v obcích zejména v oblasti navázané na Jizerské hory a Krkonoše a jsou často využívány jako druhé a přechodné bydlení. To má následný vliv na infrastrukturu a služby v území. Například v turisticky atraktivních lokalitách – Kořenov a Albrechtice v Jizerských horách – dosahuje podíl neobydlených domů (hlavně apartmány) mezi 40 až 50 %. Přínos těchto trvale neobydlených domů je pro obec téměř nulový.

Na území Tanvaldska byly zmapovány sociálně vyloučené lokality. Jako značné riziko je vyhodnoceno, že se tyto lokality mohou nekontrolovatelně dále tvořit v souvislosti se změnami vlastnictví nemovitostí, nízkou nabídkou pracovních příležitostí a generační nezaměstnaností vázanou především na skupiny s nízkou úrovní vzdělání a národnostní menšiny. Dále se některé obce potýkají s přibývajícím počtem neobydlených domů, které jsou lokalizovány v úsecích podél hlavních silnic. K tomuto jevu přispívá jednak vysoká míra nezaměstnanosti, stěhování obyvatel a zatížení hlavních silnic dopravou.

Legislativa v ČR nedostatečně zamezuje zneužívání sociálních dávek na bydlení. Problémy sociálně vyloučených lokalit se stávají, díky jejich dlouhodobému hledání vhodného opatření, obtížně řešitelné. Obce nemají žádné pravomoci zamezit obchodu s chudobou, zamezit využívání nezakladovaných objektů za účelem nelegálního a nedůstojného ubytování sociálně slabých lidí. Obce Tanvaldska cítí dále potřebu stabilizovat migraci v sociálně vyloučených lokalitách.

Veřejné služby	
✓ zdravotnická zařízení – Nemocnice Tanvald, s.r.o a Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o., Centrum doléčování a rehabilitace	✗ nižší dostupnost zdravotních služeb a nedostatek lékařů
✓ dobrá a dostačující síť ZŠ v regionu	✗ některé sociální služby v území zcela chybí a uživatelé za nimi musí dojíždět do Liberce
✓ dobrá dostupnost center vzdělávání (Liberec, Jablonec nad Nisou)	✗ nedostatečná kapacita v pobytových zařízeních (např.: domovy pro seniory)
	✗ existence sociálně vyloučených lokalit
	✗ nízký podíl obyvatel s VŠ vzděláním
	✗ kriminalita mezi dětmi a mládeží
	✗ nedostatečný bytový fond pro vznik systému sociálního bydlení, krizových lůžek, azylových bytů pro matky i rodiny v krizi
	✗ fyzická degradace bytového fondu

Cestovní ruch, sport a kultura

Většina obcí SO ORP Tanvald je zařazena do turistického regionu Jizerské hory. Kořenov se nachází na pomezí Jizerských hor a Krkonoš. Harrachov spadá do turistického regionu Krkonoše. V obou turistických regionech je rozvinutá spolupráce. Turistická informační centra jsou v šesti obcích – Harrachov, Tanvald, Kořenov, Smržovka, Josefův Důl a Desná.

Tanvaldsko je zajímavým výletním cílem jak z hlediska historických a kulturních památek, tak i svými přírodními krásami ideálními pro sportovní využití. V letní sezóně je oblast především navštěvována pro pěší a cykloturistiku. Dále na Tanvaldsko jezdí návštěvníci s cílem poznat jeho historii a památky. V

zimní sezóně je oblast oblíbeným cílem milovníků zimních sportů (sjezdové lyžování a běžecké lyžování).

Pro území SO ORP Tanvald je charakteristická průmyslová minulost. Byl zde rozvinut hlavně sklářský a textilní průmysl. Návštěvníci si mohou připomenout nejen průmyslovou minulost tohoto území, ale i život obyvatel před průmyslovou revolucí v několika muzeích (Harrachov – SKI muzeum, Šindelka, muzeum skla, Muzeum místní historie – Riedlova vila v Desné, vila Schowanek v Jiřetíně pod Bukovou, rodný dům Antala Staška ve Zlaté Olešnici nebo Muzeum ozubnicové trati v Kořenově). Na druhou stranu nesmíme opomenout typicky horské oblasti tohoto území, které lze zařadit mezi pozitiva pro rozvoj cestovního ruchu. Výrazná část správního obvodu se nachází v Krkonošském národním parku nebo CHKO Jizerské hory.

SO ORP Tanvald patří mezi druhý nejnavštěvovanější správní obvod v Libereckém kraji (na prvním místě je SO ORP Liberec s počtem 159 746 hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2021).

Infrastruktura pro cestovní ruch zahrnuje různé typy ubytovacích kapacit, možnosti stravování, další zázemí (sportovní areály, rozhledny atd.), síť značených turistických a cyklistických cest. Na území se nachází velké množství objektů individuální rekreace. Z hlediska hromadných ubytovacích zařízení je nejvýznamnější obcí Harrachov a Kořenov. Nejmenší kapacitou disponuje obec Plavy.

Svazek obcí Mikroregion Tanvaldsko má zpracovanou Strategii rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Tanvaldsko 2022–2028. Dokument ukazuje základní směr rozvoje tohoto území v oblasti cestovního ruchu.

Dle této strategie jsou spatřeny následující problémy: roztříštěnost informačních služeb cestovního ruchu a marketingových nástrojů, nedostatečná infrastruktura pro cestovní ruch (záchytná parkoviště, WC, zázemí pro návštěvníky, stravování, mobiliář i se SMART prvky), nutnost udržovat stávající infrastrukturu a vytvářet novou (pěší, cyklo a zimní turistika), nedostatečné zajištění technického stavu nemovitostí s historickým odkazem a kulturních památek a jejich oživení (zpřístupnění pro veřejnost).

Kultura a památky

Jako infrastruktura pro kulturu slouží většinou památky, kulturní domy a víceúčelové budovy, kina atd.

Na území se vyskytuje množství nemovitých kulturních památek a jedna národní kulturní památka (sklárna v Harrachově). Stav památek je v některých případech havarijní. Na území SO ORP Tanvald se dochovala lidová architektura, která je zastoupená ve všech obcích, hlavně v částech Mariánská hora v Albrechticích v Jizerských horách, Černá Říčka v Desné a v Kořenově. Na Tanvaldsku se nachází několik technických památek (např. ozubnicová železnice Tanvald – Kořenov – Harrachov).

Sport a volný čas

Celý správní obvod je protkán značenými turistickými cestami a cyklostezkami a další infrastrukturou pro sport (discgolf, bobová dráha, lanové centrum, in-line dráha, minigolf, skatepark atd.). Převážným cílem návštěvníků je aktivní způsob trávení pobytu v území – cykloturistika, pěší turistika, návštěva památek, poznávání historie a lyžování.

Páteční trasa sítě cykloturistických cest ve SO OPR Tanvald se jmenuje Cyklostezka Járy Cimrmana aneb Na kole okolo Liptákova a je pokračováním trasy č. 4248 ze Železného Brodu. Cyklotrasy jsou v mnoha

případech vedeny po komunikacích. Cyklistika je vnímána spíše jako volnočasová aktivita v oblasti cestovního ruchu.

Významnými destinacemi pro lyžování jsou Harrachov, Albrechtice v Jizerských horách, Kořenov a Desná.

Široká základna sportovních a dalších spolků a s tím související bohatý komunitní život může být brzděn nevyhovující sportovní infrastrukturou (opravy, rekonstrukce atd.). Také existují bariéry v rozvoji cestovního ruchu (turistika) z důvodu ochrany životního prostředí (KRNAP, CHKO Jizerské hory).

Cestovní ruch, sport a kultura	
✓ bohaté přírodní prostředí a kulturní historické dědictví	✗ nejednotný systém marketingu cestovního ruchu
✓ rozvinutá spolupráce v rámci turistického regionu Jizerské hory a Krkonoše	✗ nedostatek drobné turistické infrastruktury (např. WC)
✓ turisticky atraktivní území	✗ nedostatečné řešení dopravy u turistických míst (řešení parkovacích míst, odstavné parkoviště)
✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras, běžeckých tratí	✗ špatný stav některých památek
✓ jednotná ucelená koncepce cestovního ruchu na území (Strategie rozvoje cestovního ruchu)	✗ nedostatečná infrastruktura pro hromadný cestovní ruch (stravování pro zájezdy...)
✓ lidová architektura	

Infrastruktura

Doprava

V rámci silničního napojení jsou v regionu klíčové tyto silnice: silnice I/10 (Turnov – Tanvald – Harrachov – státní hranice Polska), silnice I/14 (Liberec – Smržovka – Tanvald, Jilemnice, Vrchlabí). Obě stávající silnice I/10 i I/14 mají řadu dopravních závad. Jsou vedeny souvislým zastavěným obytným územím, kde ovlivňují okolí hlukem a emisemi, v nevyhovujících směrových a rychlostních parametrech. Dopravní obsluha Tanvaldska je zásadně limitována jeho horskou a periferní polohou. Silnice I/10 do Polska musí být v zimním území často uzavřena pro kamionový provoz z důvodu nesjízdnosti. Celkově lze konstatovat, že nevyhovující silniční napojení není schopné konkurovat napojení např. Liberecka, Turnovska nebo Jablonecka a prohlubuje hospodářské a sociální problémy tohoto území.

V případě dostupnosti horských rekreačních areálů, specifických místních částí obce Kořenov (Příchovice, Rejdice) a části Desné (Černá Říčka, Souš) je pro dopravní spojení důležitá silnice II/290. Tato silnice uvedené oblasti propojuje se silnicí č. I/10 s podhůřím Krkonoš (Vysoké nad Jizerou) i Frýdlantskem. Napojení na Frýdlantsko je v zimní sezóně kolem přehrady Souš uzavřeno z důvodu ochrany vodního zdroje a přímé spojení mezi Tanvaldskem a Frýdlantskem je tak přerušeno¹³.

¹³ Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020-2026

Silnice III. tříd jsou mnohdy v celkově horším technickém stavu, zejména ve vztahu k vnitřním periferiím území.

Problematická je bezpečnost „pěší dopravy“ zejména v menších obcích, ale i ve městech. Chodníky neodpovídají současným požadavkům na bezpečnost a často chybí úplně. Často nejsou komunikace zpřístupněny osobám se sníženou schopností pohybu a orientace.

Chybí parkovací kapacity v místě potřeby (hl. lokality u turistických aktivit).

SO ORP Tanvald prochází tři železniční tratě: Železný Brod – Tanvald, Liberec – Harrachov – Polsko a Smržovka – Josefův Důl. Trať Liberec – Tanvald prošla významnou rekonstrukcí. Železniční tratě nejsou elektrifikované, je zde nízká rychlost, na některých nástupištích chybí bezbariérová nástupiště a některé úseky tratí je nutné opravit a modernizovat. Mezi úsekem Harrachov (ŽST) – Harrachov centrum – Rokytnice centrum – Rokytnice nad Jizerou (ŽST) chybí drážní propojení (vazba na ZÚR a ÚPD). Od roku 2010 došlo k opětovnému zprovoznění železničního úseku ve směru Harrachov – Szklarska Poreba (propojení české a polské strany Jizerských hor a Krkonoš). Tím došlo ke zvýšení atraktivity regionu pro cestovní ruch a zároveň k podpoře přeshraniční turistiky¹⁴. Na Tanvaldsku se nachází nejstrmější ozubnicová trať (Tanvald – Kořenov – Harrachov) v Česku. Na této trati jsou specifické požadavky na vozidla pro běžný provoz – omezená dostupnost na trhu vozidel a vysoké náklady (bariéra pro přímá spojení typu Praha – Harrachov).

Dopravní dostupnost je řešena pomocí železniční a autobusové dopravy. Obslužnost veřejnou dopravou je v obcích ve sledovaném území velmi odlišná a odráží se v ní poloha jednotlivých obcí (hlavní komunikace, větší obce), sídelní struktura (obec tvořená z více sídel vs. obec tvořená jedním sídlem). Zastávky neodpovídají příslušným normám.

Energetika

Jak elektrická energie, tak zemní plyn jsou do Tanvaldska dodávány přípojkami z vnitrozemí. Kořenov, Plavy a Zlatá Olešnice nejsou plynofikovány. V Tanvaldu a ve Velkých Hamrech existuje systém centrálního zásobování teplem (CZT). Zatímco v Tanvaldu funguje bez problému, ve Velkých Hamrech rozvod tepla není optimální. Velké Hamry jsou částečně plynofikovány (Domov důchodců Velké Hamry je vytápěn teplem ze zemního plynu).

Na území SO ORP Tanvald se nachází na vodních tocích malé vodní elektrárny (Smržovka – výkon 152 kW, Tanvald – výkon 509 kW, Plavy – výkon 347 kW a Tanvald Egu – výkon 79 kW)¹⁵ a většinu z nich provozuje společnost Kredit Centrum. Dále jsou zde zastoupeny fotovoltaické systémy umístěné na střechách domů. Další obnovitelné zdroje jsou využívány spíše individuálně.

Na většině obcí SO ORP Tanvald je špatný stav veřejného osvětlení a s tím spojená vysoká spotřeba elektrické energie. Současným trendem je investování do energetických úspor a využití alternativních nebo obnovitelných zdrojů energie.

---

¹⁴ Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020-2026

¹⁵ <http://kreditcentrum.cz/provoz/index.php>

Vodohospodářství

Všechny obce ve SO ORP Tanvald mají přístup na kanalizaci, na ČOV a na veřejný vodovod. Vodovodní sítě jsou zastaralé. Na kanalizaci bylo dle SLDB 2021 napojeno 61,0 % bytů, na ČOV bylo napojeno 7,0 % a na žumpu (jímku) 29,0 %.

Vodovodní systémy jsou ve většině obcí v majetku Severočeské vodárenské společnosti a.s. a provozovatelem je SČVaK, a.s. Dle SLDB 2021 bylo přes 74 % bytů připojeno na veřejný vodovod.

Z hlediska vodovodního hospodářství je řešené území významným zdrojem povrchové pitné vody (Desná – Souš).

Kapacita infrastrukturních sítí je celkově v obcích SO OPR Tanvald dostatečná s potenciálem pro další rozvoj. Obce upozorňují zejména na vazbu společného řešení (rozšiřování, doplňování, zvyšování kapacity vodohospodářské infrastruktury je žádoucí organizovat systémově na základě spolupráce obcí)¹⁶.

Internet a sítě

Na konci roku 2021 byla na většině území SO ORP Tanvald nejvyšší rychlost internetu do 300 Mbit/s. Město Tanvald dosahuje rychlostí internetu až 1 Gbit/s a více. Nejnižší rychlost (do 30Mbit/s) byla na částech katastrálního území obcí Desná a Kořenov.

Odpadové hospodářství

Některé obce se na území SO ORP Tanvald potýkají s problémy odpadového hospodářství, jedná se o: nedostatek sběrných míst, míru třídění odpadů, tlak na omezování skládkování a prevenci vzniků odpadů.

Pozitivní je naopak systém třídění a využití biologicky rozložitelných odpadů, který je postupně budován od roku 2016 (na území Tanvaldska je 1 600 míst pro třídění biologicky rozložitelných odpadů. v domácích kompostérech se vznikem kompostu použitelným v místě jeho vzniku, sdílená mobilní kompostárna). V území je potřeba další rozšíření a prohlubování systému separace a využití odpadů.

	Infrastruktura
✓ dobrá dopravní obslužnost území veřejnou dopravou	✗ vliv sezónních klimatických jevů na průjezdnost a údržbu komunikací
✓ významný zdroj povrchové pitné vody	✗ špatný technický stav silnic (hlavně silnice III. třídy)
✓ optimální rychlost a dostupnost internetu	✗ nevyhovující dopravní napojení regionu
	✗ chybějící chodníky podél komunikací
	✗ chybějící železniční infrastruktura pro alternativní pohony (elektrizace), nízká rychlost na tratích a absence bezbariérových nástupišť
	✗ špatný stav veřejného osvětlení ve většině obcí a s tím spojená vysoká spotřeba elektrické energie
	✗ nízké připojení bytů na kanalizaci, ČOV

¹⁶ Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020-2026

-
- × značné stáří vodovodních sítí
  - × nevyhovující stav odpadového hospodářství

Životní prostředí a zemědělství

Tanvaldsko je mimořádně bohaté z pohledu ochrany přírody a krajiny. Obce Kořenov a Harrachov leží na území KRNP. Většina obcí se nachází v CHKO Jizerské hory. Na území jsou též situovány evropsky významné lokality a ptačí oblast NATURA 2000.

Maloplošná zvláště chráněná území jsou lokalizována zejména na území obce Kořenov (např.: Rašeliniště Jizery, Černá Jezírka, Bukovec).

Negativní vlivy

V převážné části území SO ORP Tanvald je vysoká či střední kategorie radonového indexu geologického podloží. Kvalitu vzduchu ovlivňuje zejména silniční doprava, která zatěžuje území i hlukem. Tento problém je umocňován zejména tím, že klíčové silnice I/10 i I/14 jsou vedeny zastavěným a obytným územím bez obchvatů.

Využití půdy

Struktura půdy je ovlivněna horskou oblastí Jizerských hor, která je tak typická pro celé území SO ORP Tanvald. Profil správního obvodu je hornatý s četnými převýšeními.

Orná půda představuje jen 3 % celkové rozlohy správního obvodu. Nezemědělskou půdu tvoří především lesní pozemky Jizerských hor a KRNP (72 % výměry území). Území se tak vyznačuje vysokým procentem lesnatosti a nízkým podílem orné půdy (dáno geomorfologickými a klimatickými podmínkami).

Voda

Mezi významné toky patří řeky Bílá Desná, Černá Desná, Kamenice, Mumlava a Jizera. V oblasti se nachází chráněná oblast přirozené akumulace vod CHOPAV (Jizerské hory, Krkonoše).

Z hydrologického hlediska je Tanvaldsko bohatou oblastí na dešťové srážky. Díky vysokému podílu lesních pozemků má krajina dobrou retenční schopnost. Území je významným zdrojem pitné vody nadmístního významu (vodní nádrž Souš).

Ovzduší

Tanvaldsko patří k místům s poměrně dobrou kvalitou ovzduší. Znečištění ovzduší v obcích pochází hlavně z domácích kotlů na pevná paliva a z automobilové dopravy. Vyskytují se stížnosti na spalování nevhodných paliv a obtěžování kouřem. Kvalitu ovzduší významně ovlivňuje i místní průmyslová výroba. Ohrožením je pokračování ve vytápění nevhodnými palivy v lokálních topeništích v souvislosti se zvyšováním cen energie a hrozbou energetické chudoby.

Nerostné suroviny

Ve SO ORP Tanvald je jedno ložisko mimo bilanci zásob (Zbytky-Velké Hamry – stavební kámen) a jedno dosud netěžené ložisko (Velké Hamry – Tanvald – kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu).

V současné době na území neprobíhá těžba. Využití těchto zdrojů je však problematické (ochranná pásma vodních zdrojů, CHKO, KRNAP či komplikovaná dopravní dostupnost).

Brownfields

Databáze brownfields Libereckého kraje eviduje na Tanvaldsku k říjnu 2022 20 lokalit z celkového počtu 288 v Libereckém kraji.

Životní prostředí a zemědělství

- ✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit (KRNAP, CHKO, NATURA 2000)
- ✓ významný zdroj pitné vody, území je soběstačné v zásobování pitnou vodou

Rozvoj a správa území

Management území

Na území se nachází 10 obcí, z nichž 5 má statut města. Celé území spadá pod obec s rozšířenou působností Tanvald, která je zároveň správním obvodem obce s pověřeným obecním úřadem.

Obce a další subjekty navzájem spolupracují a vytvářejí další společné struktury:

a) podle zákona o obcích – veřejnoprávní:

- Dobrovolný svazek obcí Tanvaldsko (celé území SO ORP)

b) podle jiných zákonů – soukromoprávní:

- MAS Rozvoj Tanvaldska z.s. (celé území SO ORP)

Občanská společnost

Volební účast do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021 a do zastupitelstev krajů v roce 2020 byla třetí nejnižší z ostatních SO ORP v Libereckém kraji. V případě prezidentských voleb v roce 2023 byla volební účast v prvním kole třetí nejnižší a ve druhém kole pátá nejnižší z ostatních SO ORP v kraji. U výše uvedených typů voleb, kromě 2. kola prezidentských voleb, nedosahovala volební účast celkového průměru za Liberecký kraj. Volební účast ve druhém kole prezidentských voleb ve SO ORP Tanvald byla mírně nad průměrem kraje (o 0.3 p. b.). Nízký zájem obyvatel o veřejné dění se projevuje jak nízkou volební účastí v případě voleb do Parlamentu ČR a zastupitelstev krajů, tak malou účastí občanů na jednání zastupitelstev obcí.

Přeshraniční spolupráce

Vzhledem k poloze je zde rozvíjena přeshraniční spolupráce zejména s obcemi v blízkém příhraničí. Výhody z ní plynou jen velmi pozvolně. Tato spolupráce se uplatňuje zejména ve společných česko-polských projektech (témata: místa s tradicí, společné přírodní a kulturní dědictví). Tanvaldsko je součástí Euroregionu Nisa.

Územní plánování

Pořizování nových ÚPD a ÚPP ve SO ORP Tanvald probíhalo v minulosti průběžně a dá se říct, že je celé území pokryté novými územními plány. Tlak na vymezování nových zastavitelných ploch se však zvyšuje, a to má dopad i do zvýšené územně plánovací činnosti, a to zejména do pořizování změn územních plánů. Rychlost pořizování ÚPD (včetně jejich změn) a ÚPP závisí ve značné míře na personální kapacitě Úřadu územního plánování, která je v současné době vzhledem k narůstající agendě a nedostatku odborných zaměstnanců na trhu práce nedostačující, a proto některé obce z časových důvodů začínají využívat externích služeb kvalifikovaných osob pro územně plánovací činnost, tzn. tzv. létajících pořizovatelů.

Rozvoj a správa území

- ✓ tradiční spolupráce v rámci svazku obcí   ✗ nízký zájem veřejnosti o veřejné dění
- a MAS Rozvoj Tanvaldska
- ✓ dobrá komunikace a spolupráce mezi obcemi (např.: v cestovním ruchu)
- ✓ společné projekty mikroregionu
- ✓ rozvinutá přeshraniční spolupráce

3. Analýza silných a slabých stránek území

Obyvatelstvo a sídelní struktura	
✓ příznivý podíl předproduktivní složky obyvatel (do 15 let věku)	<ul style="list-style-type: none"> ✗ stárnutí obyvatelstva ✗ záporný celkový přírůstek obyvatel ✗ záporné saldo migrace
Ekonomické podmínky	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozvinutá oblast zemědělské prvovýroby ✓ dobré zastoupení občanské vybavenosti obcí ve SO ORP Tanvald ✓ živnostenské podnikání s diverzifikovanou strukturou 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ lokalizace nevyužitých brownfields ✗ vysoký podíl nezaměstnaných osob a dlouhodobě nezaměstnaných osob ✗ dlouhodobý nedostatek pracovních příležitostí v území ✗ migrace obyvatel za prací mimo území SO ORP Tanvald
Veřejné služby	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdravotnická zařízení – Nemocnice Tanvald, s.r.o a Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o., Centrum doléčování a rehabilitace ✓ dobrá a dostačující síť ZŠ v regionu ✓ dobrá dostupnost center vzdělávání (Liberec, Jablonec nad Nisou) 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ nižší dostupnost zdravotních služeb a nedostatek lékařů ✗ některé sociální služby v území zcela chybí a uživatelé za nimi musí dojíždět do Liberce ✗ nedostatečná kapacita v pobytových zařízeních (např.: domovy pro seniory) ✗ existence sociálně vyloučených lokalit ✗ nízký podíl obyvatel s VŠ vzděláním ✗ kriminalita mezi dětmi a mládeží ✗ nedostatečný bytový fond pro vznik systému sociálního bydlení, krizových lůžek, azylových bytů pro matky i rodiny v krizi ✗ fyzická degradace bytového fondu
Cestovní ruch, sport a kultura	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bohaté přírodní prostředí a kulturní historické dědictví ✓ rozvinutá spolupráce v rámci turistického regionu Jizerské hory a Krkonoše ✓ turisticky atraktivní území ✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras, běžeckých tratí ✓ jednotná ucelená koncepce cestovního ruchu na území (Strategie rozvoje cestovního ruchu) ✓ lidová architektura 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ nejednotný systém marketingu cestovního ruchu ✗ nedostatek drobné turistické infrastruktury (např. WC) ✗ nedostatečné řešení dopravy u turistických míst (řešení parkovacích míst, odstavné parkoviště) ✗ špatný stav některých památek ✗ nedostatečná infrastruktura pro hromadný cestovní ruch (stravování pro zájezdy...)

Infrastruktura

- ✓ dobrá dopravní obslužnost území veřejnou dopravou
- ✓ významný zdroj povrchové pitné vody
- ✓ optimální rychlost a dostupnost internetu
- ✗ vliv sezónních klimatických jevů na průjezdnost a údržbu komunikací
- ✗ špatný technický stav silnic (hlavně silnice III. třídy)
- ✗ nevyhovující dopravní napojení regionu
- ✗ chybějící chodníky podél komunikací
- ✗ chybějící železniční infrastruktura pro alternativní pohony (elektrizace), nízká rychlost na tratích a absence bezbariérových nástupišť
- ✗ špatný stav veřejného osvětlení ve většině obcí a s tím spojená vysoká spotřeba elektrické energie
- ✗ nízké připojení bytů na kanalizaci, ČOV
- ✗ značné stáří vodovodních sítí
- ✗ nevyhovující stav odpadového hospodářství

Životní prostředí a zemědělství

- ✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit (KRNAP, CHKO, NATURA 2000)
- ✓ významný zdroj pitné vody, území je soběstačné v zásobování pitnou vodou

Rozvoj a správa území

- ✓ tradiční spolupráce v rámci svazku obcí a MAS Rozvoj Tanvaldska
- ✓ dobrá komunikace a spolupráce mezi obcemi (např.: v cestovním ruchu)
- ✓ společné projekty mikroregionu
- ✓ rozvinutá přeshraniční spolupráce
- ✗ nízký zájem veřejnosti o veřejné dění

4. Navržené oblasti pro rozvoj Tanvaldska

SO ORP Tanvald je zařazen mezi hospodářsky slabé a ohrožené regiony dle SRR ČR 2021+ na základě hodnot 5 indikátorů:

- 1) intenzita bytové výstavby,
- 2) hrubá míra celkového přírůstku obyvatel,
- 3) index stáří,
- 4) podíl nezaměstnaných osob,
- 5) index podnikatelské aktivity.

Takto vymezená území se tedy vyznačují společnými jevy jako úbytek obyvatel (jak stěhováním, tak i v důsledku stárnutí obyvatelstva) a s tím související podprůměrnou bytovou výstavbou, dlouhodobou zvýšenou mírou nezaměstnanosti a nižší intenzitou podnikatelské aktivity. Příčiny a důsledky těchto jevů jsou ale v jednotlivých územích rozdílné.

4.1. Analýza hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR nechalo zpracovat Analýzu hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle SRR ČR 2021+ (dále „Analýza HSOÚ SRR ČR“), která se zabývá podrobnější analýzou jednotlivých území.

Analýza definuje 5 typů území HSOÚ:

- TYP 1: Oblasti s nízkou dopravní dostupností
- TYP 2: Oblasti s nízkou dopravní dostupností i nízkou vybaveností služeb
- TYP 3: Oblasti ekonomicky zasažené, ale sociálně relativně stabilizované
- TYP 4: Oblasti se zvýšeným výskytem sociálně patologických jevů, ale s relativně dobrou ekonomickou základnou
- TYP 5: Oblasti se závažnou situací v ekonomické i sociální dimenzi

SO ORP Tanvald je zařazen do typu **1: Oblast s nízkou dopravní dostupností**, avšak dle níže uvedeného porovnání s konkrétní situací Tanvaldska příliš neodpovídá znakům typickým pro tento typ území.

Tato skupina ve srovnání s ostatními HSOÚ vykazuje slabší postavení pouze v dopravní dostupnosti. Mají daleko do krajského města, u většiny z nich je také dostupnost a obslužnost vlakovou a autobusovou dopravou horší než u jiných HSOÚ. Na druhé straně tyto oblasti mají nejmenší problémy v ekonomické dimenzi, problémy v sociální oblasti a ve vybavenosti služeb jsou méně závažné než u ostatních ohrožených oblastí.

Silné stránky dle Analýzy HSOÚ SRR ČR	Popis situace ve SO ORP Tanvald
Nejmenší problémy v ekonomické dimenzi	Nezaměstnanost dlouhodobě převyšuje hodnoty Libereckého kraje a za rok 2021 byla nejvyšší oproti ostatním SO ORP v kraji. Zároveň SO ORP Tanvald má k roku 2021 nejvyšší podíl

	<p>osob s délkou evidence na úřadu práce nad 12 měsíců z ostatních SO ORP v kraji.</p>
<p>Dobrá vybavenost službami (dostupnost nemocnice, dostupnost supermarketů a kulturních zařízení)</p>	<p>Lůžkovou zdravotní péči zabezpečují dvě nemocniční zařízení ve městě Tanvald (Nemocnice Tanvald, s.r.o. a Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o., Centrum doléčování a rehabilitace). Mezi problémy v regionu patří nedostatečná kapacita zdravotnických zařízení (hlavně v oboru stomatology nebo praktické lékařství – odchod lékařů do důchodu, nízká atraktivita území pro nové lékaře).</p> <p>Zastoupení občanské vybavenosti v obcích SO ORP Tanvald je na dobré úrovni.</p>
<p>Bez zásadních sociálně patologických problémů (nízký podíl osob v exekuci, výše sociálních dávek na osobu neroste, relativně vysoká účast ve volbách)</p>	<p>Index sociálního vyloučení je společně se SO ORP Frýdlant nejvyšší v kraji. Těchto výrazných hodnot dosahují podle Strategie sociálního začleňování Libereckého kraje 2021+ obce Desná, Tanvald a Smržovka. U sociálně vyloučených osob zůstává značným problémem nezaměstnanost, hazard a drogová závislost.</p> <p>Dle Strategie sociálního začleňování Libereckého kraje 2021+ je ve SO ORP Frýdlant a ve SO ORP Tanvald nejvyšší počet příjemců příspěvku na bydlení s ohledem na počet obyvatel v kraji. Podíl osob v exekuci byl v roce 2021 ve SO ORP Tanvald nad průměrem kraje.</p> <p>Volební účast do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021 a do Zastupitelstev krajů v roce 2020 byla třetí nejnižší z ostatních SO ORP v Libereckém kraji.</p>
<p>Slabé stránky dle Analýzy HSOÚ SRR ČR</p>	
<p>Průměrné výsledky v dopravní dostupnosti</p>	<p>SO ORP Tanvald má nevyhovující silniční napojení, které není schopné konkurovat napojení např. Liberecka, Turnovska nebo Jablonecka a prohlubuje hospodářské a sociální problémy tohoto území. Například silnice I/10 a I/14 mají řadu dopravních závad, jsou vedeny zastavěným obytným územím v nevyhovujících směrových a rychlostních parametrech.</p>

SO ORP Tanvald má dobrou vybavenost služeb (nemocnice, markety, kulturní zařízení atd.). Na druhé straně správní obvod trápí nevyhovující dopravní napojení regionu, které je nekonkurenceschopné např. v porovnání napojení Liberecka, Turnovska nebo Jablonecka. Na tyto závěry taktéž upozorňuje Analýza HSOÚ SRR ČR a její navržené charakteristiky odpovídají se situací v analyzovaném území. U dalších dvou zbylých charakteristik zařazených do silných stránek v Analýze HSOÚ SRR ČR („Nejmenší problémy v ekonomické dimenzi“ a „Bez zásadních sociálně patologických problémů“) toto však neplatí. Tanvaldsko trpí vysokou nezaměstnaností a sociálně patologickými jevy.

Analýza HSOÚ SRR ČR pro tuto skupinu definovala jedno typové opatření, a to zvýšení dostupnosti krajského města či dalších národních a regionálních center. Toto typové opatření je v rámci územního i dopravního plánování (např. Kategorizace dálnic a silnic I. třídy do roku 2050, schváleno MD 2021) naplňováno záměrem silničního spojení Jablonec nad Nisou – Smržovka – Tanvald přes Novou Ves nad Nisou, do kterého budou přeloženy stávající silnice I/10 Turnov – Železný Brod – Tanvald a I/14 Jablonec nad Nisou – Tanvald. Toto nové silniční spojení má být v Jablonci napojeno na západní obchvat Jablonce nad Nisou přivádějící I/14 od Liberce a na stávající I/65 přivádějící dopravu z Prahy, Mladé Boleslavi a Turnova.

4.2. Místní šetření v území

V rámci spolupráce s územím byly jednotlivé obce, svazek obcí a MAS Tanvaldsko osloveny pomocí krátkého dotazníku, aby pomohly definovat oblasti jak problémové, tak klíčové pro další rozvoj území. Do šetření se z území Tanvaldska zapojilo celkem 7 obcí (z 10), MAS Rozvoj Tanvaldska z.s. a Svazek obcí Mikroregion Tanvaldsko.

Za největší bariéry růstu a problémové oblasti spatřují obce:

- Bydlení a bytová výstavba
- Sociální služby
- Prevence sociálně-patologických jevů
- Dostupnost zdravotní péče a poskytování zdravotnických služeb
- Energetika a současná „energetická krize“
- Migrace obyvatelstva
- Vodohospodářská infrastruktura a kanalizace
- Připojení k vysokorychlostnímu internetu
- Pracovní příležitosti
- Odpadové hospodářství

Mezi oblasti klíčové pro rozvoj území zařadily obce:

Oblast **SOCIÁLNÍ SLUŽBY**

- Centrum sociálních služeb pro MR Tanvaldsko
- Centrum sociálních služeb Smržovka

Oblast **ENERGETIKA A SOUČASNÁ „ENERGETICKÁ KRIZE“**

- Energetické využití odpadů v mikroregionu

- Projekt na zpracování plastů v budově SEBA 06
- Pořízení technologie PTR¹⁷ pro Mikroregion Tanvaldsko
- Komunitní energetika

Oblast **VODOHOSPODÁŘSKÁ INFRASTRUKTURA A KANALIZACE**

- Společně se SVS a.s. výstavba ČOV a čtyř tras kanalizace
- Vybudování kanalizace Horní Tanvald
- Rekonstrukce ČOV

Oblast **VZDĚLÁVÁNÍ**

- Podpora středního školství
- Podpora učňovského školství

Oblast **CESTOVNÍ RUCH**

- Podpora cestovních ruchů

Mezi nástroje na podporu HSOÚ navrhuje obec:

- Specificky tematické výzvy
- Vyšší míra přípustné dotace (v %)
- Územní zacílení národních dotačních titulů
- Bodové zvýhodnění žadatelů ve vybraných výzvách
- Vyšší dotace dle počtu obyvatel (zvýhodnění pro menší obce)
- Přiměřená hodnotící kritéria vzhledem k velikosti obce (např.: špatný příklad v novém IROP, kdy na úpravu veřejného prostranství i v malých obcích je vyžadována architektonická soutěž)

V případě vyhlášeného podprogramu Podpory rozvoje regionů orientovaného na HSOÚ mají obce zájem o projekty zaměřené na:

- Podpora stavební, technické a jiné dokumentace k investičním projektům
- Projektová příprava
- Samotná realizace konkrétních projektů
- Podpora externích služeb v oblasti rozvoje území (digitalizace územních plánů, strategické rozvojové dokumenty, ...)

---

¹⁷ Cílem PTR technologie je materiálově využít vstupní suroviny a získat pevné, plynné a kapalně produkty stabilních parametrů, které mají další materiálový a energetický potenciál.

4.3. Rozvojové oblasti vycházející z analýzy území

Na základě zdrojů:

- analytická část dokumentu
- rozvojové koncepce regionu (Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027, Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020–2026, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Rozvoj Tanvaldska 2021–2027 atd.)
- vyhodnocení dotazníkového šetření mezi obcemi z Tanvaldska, dobrovolným svazkem obcí a MAS Tanvaldsko
- Informační systém projektových záměrů (ISPZ)

byly definovány rozvojové oblasti (celkem 9), které jsou rozříděny dle strategických cílů SRLK 2021–2027.

A: Prosperující kraj	B: Atraktivní kraj	C: Propojený kraj	D: Pečující kraj	E: Spolupracující kraj
1A Rozvoj pracovních příležitostí v regionu a podpora podnikání	1B Rozvoj cestovního ruchu a využití přírodního a kulturního potenciálu území	1C Rozvoj dopravní infrastruktury a napojení do regionu 2C Rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury, energetika a sítě	1D Dostupnost zdravotních služeb 2D Dostupnost služeb v sociální oblasti a bezpečnost obyvatel a majetku 3D Rozvoj vzdělávání	1E Zajištění dostupného bydlení 2E Podpora činnosti spolků, svazků obcí a MAS

Jednotlivé rozvojové oblasti byly dále rozpracovány v následujícím členění:

Rozvojová oblast	Název rozvojové oblasti
Zdůvodnění	Zdůvodnění rozvojové oblasti a uvedená vazba na silné a slabé stránky z Analýzy dokumentu
Vazba na SRR ČR	Vazba na specifický cíl Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
Vazba na SRLK	Vazba na specifický cíl Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027
Vazba na ZÚR LK	Vazba na Zásady územního rozvoje Libereckého kraje ve znění Aktualizace č. 1
Navrhované klíčové aktivity	Příklady aktivit, které by měly vést k rozvoji Tanvaldska v rozvojové oblasti

Příklady projektů z ISPZ Projektové záměry vycházejí z ISPZ (stav k 5. 4. 2023), vybrané záměry jsou ve fázi plánování a přípravy ve struktuře:
NÁZEV/NOSITEL/LOKALIZACE/NÁKLAD/REALIZACE OD – DO

1A Rozvoj pracovních příležitostí v regionu a podpora podnikání	
Zdůvodnění:	<p>Nezaměstnanost dlouhodobě přesahuje hodnoty za Liberecký kraj, což v kombinaci s dlouhodobě nízkým počtem volných pracovních míst představuje i zvýšenou mobilitu za prací (migrace).</p> <p>Na území se nachází velké množství brownfields. Některé tyto objekty by bylo vhodné revitalizovat pro další rozvoj podnikání.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ příznivý podíl předproduktivní složky obyvatel (do 15 let věku) ✓ vhodné podmínky pro zemědělství (ekologické a jiné formy zemědělství) ✓ živnostenské podnikání s diverzifikovanou strukturou ✗ dlouhodobý nedostatek pracovních příležitostí v území ✗ migrace obyvatel za prací mimo území SO ORP Tanvald ✗ záporné saldo migrace ✗ záporný celkový přírůstek obyvatel ✗ vysoký podíl nezaměstnaných osob a dlouhodobě nezaměstnaných osob ✗ lokalizace nevyužitých brownfields
Vazba na SRR ČR:	<p>SC 3.1 Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představují snadno dostupná centra kultury, zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů, jejich venkovské zázemí je na regionální centra dobře dopravně napojeno, disponuje dostatečnou sítí služeb a jsou v něm uplatňována inovativní řešení</p> <p>SC 5.1 Zvýšení diverzifikace ekonomických činností a podpora tvorby lokálních pracovních míst</p>
Vazba na SRLK:	<p>SC A1 Pružně reagující pracovní trh</p> <p>SC A2 Konkurenceschopné podnikání, výzkum, vývoj a inovace</p> <p>SC E3 Sebevědomý venkov</p>
Vazba na ZÚR LK:	<p>Z1 (Rozvojová oblast republikového významu OB7 Liberec) Ve vymezené rozvojové oblasti republikového významu s dopravním napojením na významné kapacitní silniční a železniční koridory podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit, posilujících význam LK v republikových a střeoevropských vazbách</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvářet územní podmínky pro vstup strategických investorů pro upevnění stability území včetně vyvolání návazných multiplikačních efektů

	<ul style="list-style-type: none"> • Upřednostňovat záměry s vyšší přidanou hodnotou pro optimalizaci nabídky pracovních příležitostí zejména ve smyslu uplatnění všech vzdělanostních skupin obyvatelstva • Rozvíjet souvislosti výroby a výzkumu (např. návaznost na TUL, VÚTS aj.) • Upřednostňovat využití zainvestovaných a připravených lokalit <p>Z7 (Specifická oblast republikového významu SOB7a Jizerské hory) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území CHKO Jizerské hory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvářet územní podmínky pro rozvoj takových odvětví a aktivit, které budou diferencovaně a harmonicky a v souladu s požadavky ochrany přírody a krajiny využívat společenský, ekonomický a environmentální potenciál celého území a zvláštnosti jeho různých částí <p>Z54 (Koncepte územního uspořádání, typologie městských a venkovských prostorů) Vytvářet územní podmínky pro vyvážený rozvoj území a sociální soudržnosti v diferencovaných podmínkách městského a venkovského prostoru</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koncepti rozvoje území odvíjet z charakteru území a jeho disponibilního potenciálu (např. prioritní postavení výroby nebo cestovního ruchu apod.). Aktivitu republikového a nadmístního významu rozvíjet v rámci vymezených rozvojových oblastí v zónách pro přednostní umístování ekonomických aktivit, obytnou základnu upevňovat v zónách pro přednostní umístování bydlení a příměstské rekreace
<p>Navrhované klíčové aktivity:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření podmínek pro rozvoj a udržení pracovních a podnikatelských příležitostí v regionu s využitím místního potenciálu • Využití potenciálu místních výrob, služeb a řemesel a podpora výroby, prezentace a prodeje regionálních produktů • Podpora zaměstnavatelů znevýhodněných osob (dlouhodobě nezaměstnaní, se zdravotními nebo sociálními handicapy apod.) • Zvyšování informovanosti o nabídce zaměstnání • Podpora zavádění nových technologií, digitalizace a rozšiřování portfolia činností podnikatelských subjektů • Podpora sociálního podnikání, podniků typu Start up, podnikatelského inkubátoru • Rozvoj spolupráce mezi školami a zaměstnavateli při zajišťování odborné přípravy žáků, studentů a pedagogů (praxe, stáže) • Využití potenciálu revitalizovaných brownfields pro rozvoj podnikání a pracovních příležitostí
<p>Příklady záměrů z ISPZ:</p>	<p>Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.</p>

1B Rozvoj cestovního ruchu a využití přírodního a kulturního potenciálu území

<p>Zdůvodnění:</p>	<p>V území jsou spatřeny následující problémy: roztržitost informačních služeb cestovního ruchu a marketingových nástrojů, nedostatečná infrastruktura pro cestovní ruch, nutnost udržovat stávající infrastrukturu a vytvářet novou, nedostatečné zajištění technického stavu nemovitostí s historickým odkazem a kulturních památek a jejich oživení (zpřístupnění pro veřejnost).</p> <p>Široká základna sportovních a dalších spolků a s tím související bohatý komunitní život může být brzděn nedostatečnou sportovní infrastrukturou (opravy, rekonstrukce atd.).</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ bohaté přírodní prostředí a kulturní historické dědictví ✓ rozvinutá spolupráce v rámci turistického regionu Jizerské hory a Krkonoše ✓ turisticky atraktivní území ✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras, běžeckých tratí ✓ jednotná ucelená koncepce cestovního ruchu na území (Strategie rozvoje cestovního ruchu) ✓ lidová architektura ✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit (KRNAP, CHKO, NATURA 2000) ✓ významný zdroj pitné vody, území je soběstačné v zásobování pitnou vodou ✗ špatný stav některých památek ✗ nedostatek drobné turistické infrastruktury (např. WC) ✗ nejednotný systém marketingu cestovního ruchu ✗ nedostatečná infrastruktura pro hromadný cestovní ruch (stravování pro zájezdy, ...)
<p>Vazba na SRR ČR:</p>	<p>SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit</p>
<p>Vazba na SRLK:</p>	<p>SC B1 Cestovní ruch jako důležitá součást hospodářství</p> <p>SC F1 Zdravé životní prostředí</p>
<p>Vazba na ZÚR LK:</p>	<p>Z7 (Specifická oblast republikového významu SOB7a Jizerské hory) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území CHKO Jizerské hory</p> <p>Z8 (Specifická oblast republikového významu SOB7b Západní Krkonoše) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy šetrného turistického využití a ostatních sociálně ekonomických aktivit zejména na území KRNAP a jeho ochranného pásma</p>

	<p>Z43 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Zabezpečovat ochranu přírodních hodnot v územích se sportovně rekreačním zatížením</p> <p>Z44 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Zabezpečovat ochranu přírodních hodnot v oblasti zemědělského hospodaření, lesního hospodářství a myslivosti</p> <p>Z49 (Zásady koncepce ochrany kulturních hodnot) Vytvářet územní podmínky pro zabezpečení ochrany a péče o památkový fond kraje, respektovat dochované historické dědictví jako významný fenomén území, vytvářet územní podmínky pro jeho využívání ve prospěch rozvoje cestovního ruchu, kongresové a poznávací turistiky na území kraje</p> <p>Z50 (Zásady koncepce ochrany kulturních hodnot) Zajistit evidenci a vytvářet územní podmínky pro vhodné využití území s koncentrací objektů lidové architektury, vnímat dochované soubory jako významnou součást osídlení a obrazu krajiny v kontextu historie osídlení s přesahem do sousedních krajů a států</p> <p>Z59 (Cestovní ruch, rekreace) Vytvářet územní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu jako perspektivního sektoru ekonomiky při upřednostňování šetrných forem – udržitelného cestovního ruchu ohleduplného k životnímu prostředí, který neohrozí přírodní a kulturní hodnoty území</p> <p>Z60 (Cestovní ruch, rekreace) Rozvoj cestovního ruchu řídit zajištěností služeb dle kategorizace center a středisek cestovního ruchu v provázanosti na nabídku druhů rekreace dle rajonizace krajinných rekreačních oblastí a podoblastí cestovního ruchu</p>
<p>Navrhované klíčové aktivity:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Propojování turistických destinací • Rozšiřování turistické nabídky pomocí spolupráce a koordinace s přeshraničními partnery i mimo hlavní turistické destinace • Podpora budování a údržby základní turistické dopravní infrastruktury, včetně budování dalšího zázemí, a údržba a rekonstrukce této infrastruktury • Oživení kulturní památky Ozubnicová železnice Tanvald – Kořenov – Harrachov a její zapojení do cestovního ruchu, zkvalitňování její turistické nabídky • Zmapování a shromažďování dat o drobných památkách, krajinných prvcích a dalších kulturních a přírodních zajímavostech, jejich údržba a obnova • Zlepšování, monitorování a vyhodnocování kvality služeb cestovního ruchu
<p>Příklady záměrů z ISPZ:</p>	<p>Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.</p>

1C Rozvoj dopravní infrastruktury a napojení do regionu

<p>Zdůvodnění:</p>	<p>Během sezónních klimatických jevů na území SO ORP Tanvald dochází ke snížení průjezdnosti či dokonce k uzavírce na některých silničních tazích.</p> <p>SO ORP Tanvald se potýká se špatným stavem silnic (hlavně silnice III. třídy).</p> <p>Nevyhovující silniční napojení do Tanvaldska a do jeho periferních oblastí je jedno z bariér rozvoje tohoto území.</p> <p>Problematická je bezpečnost „pěší dopravy“ v obcích a ve městech. Chodníky neodpovídají současným požadavkům (přístup pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace) a často chybí úplně.</p> <p>Železniční tratě, které prochází územím SO ORP, nejsou elektrifikované, je zde nízká rychlost, chybí bezbariérová nástupiště a některé úseky je nutné opravit a modernizovat.</p> <p>Na území SO ORP Tanvald je nedostatečná dopravní infrastruktura pro cestovní ruch (záchytná parkoviště).</p> <p>Individuální automobilová doprava je jedním ze znečišťovatelů ovzduší. V tomto případě je nutné více posilovat MHD, pěší a cyklistickou infrastrukturu.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dobrá dopravní obslužnost území veřejnou dopravou × vliv sezónních klimatických jevů na průjezdnost a údržbu komunikací × špatný technický stav silnic (hlavně silnice III. třídy) × nevyhovující dopravní napojení regionu × chybějící chodníky podél komunikací × chybějící železniční infrastruktura pro alternativní pohony (elektrizace), nízká rychlost na tratích a absence bezbariérových nástupišť × nedostatečné řešení dopravy u turistických míst (řešení parkovacích míst, odstavné parkoviště)
<p>Vazba na SRR ČR:</p>	<p>SC 3.2 Zlepšit dopravní dostupnost v rámci regionů</p> <p>SC 5.2 Zajistit dobrou dopravní dostupnost v rámci regionu a ve vazbě na aglomerace a metropole</p>
<p>Vazba na SRLK:</p>	<p>SC C1 Spolehlivá doprava</p>
<p>Vazba na ZÚR LK:</p>	<p>Z1 (Rozvojová oblast republikového významu OB7 Liberec) Ve vymezené rozvojové oblasti republikového významu s</p>

dopravním napojením na významné kapacitní silniční a železniční koridory podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit, posilujících význam LK v republikových a střeoevropských vazbách

- Optimalizací silniční dopravy zejména v pásu osídlení Liberec – Jablonec nad Nisou – Smržovka – Tanvald a ve směru z Liberce na Frýdlant
- zlepšováním kvality dopravní sítě uvnitř oblasti pro dosažení optimální přístupnosti všech obcí na nadřazenou dopravní síť

Z7 (Specifická oblast republikového významu SOB7a Jizerské hory) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území CHKO Jizerské hory

- Vytvářet územní podmínky pro zlepšení dopravní infrastruktury uvnitř i vně oblasti

Z8 (Specifická oblast republikového významu SOB7b Krkonoše) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy šetrného turistického využití a ostatních sociálně ekonomických aktivit zejména na území KRNAP a jeho ochranného pásma

- Připravovat územní podmínky pro zlepšení dopravní dostupnosti území a dopravních a funkčních vazeb obcí zejména středisek cestovního ruchu

Z17 (Silniční doprava – koridory nadregionálního významu) Vytvářet územní podmínky pro zlepšení dopravního napojení Libereckého kraje na okolní regiony

- D07 silnice I. třídy, úsek Jablonec nad Nisou – Smržovka – Tanvald
- D48 územní rezerva pro silnici I/10, úsek Tanvald – Desná (peáž se silnicí I/14)
- D49A územní rezerva pro silnici I/10, úsek Kořenov – Harrachov

Z21 (Železniční doprava – koridory regionálního významu) Vytvářet územní podmínky pro zlepšení železničního spojení s okolními regiony

- D35 územní rezerva pro úsek Harrachov – Harrachov centrum – Rokytnice nad Jizerou, jednokolejné propojení dvou železničních tratí

	<p>Z22 (Železniční doprava – koridory regionálního významu) Využívat společný potenciál železničních a tramvajových tratí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Železniční tratě (Liberec – Tanvald – Harrachov; Tanvald – Železný Brod; Smržovka – Josefův Důl; Harrachov – Harrachov město – Rokytnice nad Jizerou – nový úsek, územní rezerva)
Navrhované klíčové aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění průjezdnosti na komunikacích během nepřízně počasí (údržba komunikací v zimním období) • Odstraňování havarijních, nevyhovujících a dopravně nebezpečných úseků silnic a místních komunikací (silnice III. tříd) • Vymístění tranzitní dopravy ze zastavěných území (obchvaty, přeložky atd.) • Rekonstrukce a opravy krajských a místních komunikací • Zlepšení silničního napojení Tanvaldska na regionální i vyšší centra osídlení • Řešení bezpečnosti na komunikacích (chodníky, přechody atd.) • Rekonstrukce a opravy železniční infrastruktury (modernizace tratě, opravy mostních objektů a tunelů, budování bezbariérových nástupišť) • Oprava železnice Tanvald – Harrachov a Smržovka – Josefův Důl, z důvodu špatného technického stavu • Budování, údržba a rekonstrukce parkovacích míst u turistických destinací respektující limity území • Propagace veřejné dopravy a bezmotorové dopravy jako alternativy k individuální automobilové dopravě • Rozšíření veřejné dopravy v relacích Liberec – Plavy, Turnov – Tanvald – Szklarska Poręba • Rozvoj a budování cyklostezek a bezpečnostních pruhů pro cyklisty
Příklady záměrů z ISPZ:	Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

2C Rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury, energetika a sítě

Zdůvodnění:	<p>Všechny obce ve SO ORP Tanvald mají přístup na kanalizaci, na ČOV a na veřejný vodovod. Připojení bytů na kanalizaci a ČOV je však nízké. Na veřejný vodovod bylo připojeno přes 74 % bytů.</p> <p>Kapacita infrastrukturních sítí je celkově dostatečná s potenciálem pro další rozvoj. Dle Programu rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020-2026 obce upozorňují zejména na vazbu společného řešení</p>
--------------------	---

	<p>vodohospodářské infrastruktury (rozšiřování, doplňování a zvyšování).</p> <p>Na většině obcí SO ORP Tanvald je špatný stav veřejného osvětlení a s tím spojená vysoká spotřeba elektrické energie. Současným trendem je investování do energetických úspor (např. LED pouliční osvětlení, výměna zdroje pro vytápění nebo zateplení budov) a využití alternativních nebo obnovitelných zdrojů energie (např. solární panely na střechách budov, energetické využití odpadů).</p> <p>Problematickou oblastí je odpadové hospodářství. Mezi problémy patří nedostatek sběrných míst, míra třídění odpadů, tlak na omezování skládkování, prevence vzniku odpadů.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ významný zdroj povrchové pitné vody ✓ optimální rychlost a dostupnost internetu ✗ nízké připojení bytů na kanalizaci, ČOV ✗ značné stáří vodovodních sítí ✗ špatný stav veřejného osvětlení ve většině obcí a s tím spojená vysoká spotřeba elektrické energie ✗ nevyhovující stav odpadového hospodářství
<p>Vazba na SRR ČR:</p>	<p>Nebyla identifikována v tématu vodohospodářská infrastruktura přímá vazba na SRR ČR 2021+</p> <p>SC 3.5 Umožnit energetickou transformaci venkovského zázemí regionálních center</p>
<p>Vazba na SRLK:</p>	<p>SC C2 Chytré sítě</p>
<p>Vazba na ZÚR LK:</p>	<p>Z7 (Specifická oblast republikového významu SOB7a Jizerské hory) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území CHKO Jizerské hory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvářet územní podmínky pro zlepšení technické infrastruktury • Vytvářet územní podmínky pro zajištění ochrany zdrojů pitné vody a jejich dostatečné kapacity i ve vzdálených časových horizontech, zejména zdrojů povrchové vody VD Josefův Důl, VD Souš <p>Z8 (Specifická oblast republikového významu SOB7b Západní Krkonoše) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy šetrného turistického využití a ostatních sociálně ekonomických aktivit zejména na území KRNAP a jeho ochranného pásma</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Připravovat územní podmínky pro zlepšení technické infrastruktury, preferovat „zelené technologie“ (např. vytváření autonomních energetických systémů pro zajištění místní spotřeby energie založených na bázi obnovitelných zdrojů), vždy v souladu s ochranou hodnot území <p>Z28 (Čištění odpadních vod) Zlepšit kvalitativní stav povrchových a podzemních vod, vytvářet územní podmínky pro eliminaci hlavních zdrojů znečištění povrchových a podzemních vod</p> <p>Z30 (Energetika) Zajistit územní podmínky pro efektivní zásobování území energiemi a hospodaření s nimi</p> <p>Z33 (Plochy nadmístního významu) Vytvářet územní podmínky pro zajištění spolehlivosti systému zásobování zemním plynem a pro plynofikaci obcí</p> <ul style="list-style-type: none"> • VTL1A VTL plynovod, úsek Jablonec nad Nisou – Smržovka (posílení, přeložky) • VTL3 VTL plynovod, úsek Zásada – Smržovka (nový úsek) <p>Z34 (Spoje a telekomunikace) Vytvářet podmínky pro zlepšení dostupnosti služeb spojů a telekomunikací ve vztahu k potřebám území</p> <p>Z48 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Územně chránit a hospodárně využívat povrchové a podzemní zdroje vody a prameniště minerálních a léčivých vod, podporovat posilování retenční schopnosti území kraje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvářet územní podmínky pro zajištění vodohospodářských zájmů v území, navrhnout územní úpravy a opatření k ochraně a kultivaci vodních zdrojů, toků, ploch a vodních ekosystémů • Navyšovat retenční schopnost krajiny návrhy vhodných terénních pokryvů (lesní plochy, převádění orné půdy na trvalé travní porosty v záplavových územích aj.) a lokalizací menších vodních nádrží v horních částech povodí při respektování ochrany přírodních hodnot území. Podporovat revitalizaci nevhodně upravených toků • Vytvářet dostatečné územní podmínky pro zajištění ochrany zdrojů pitné vody, zejména povrchových zdrojů VD Josefův Důl, VD Souš
<p>Navrhované klíčové aktivity:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráce obcí na rozvoji vodohospodářské sítě zejména ve vztahu k rozšiřování sítí a zvyšování její kapacity (společné projekty obcí)

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozšiřování, připojování a propojování vodovodních sítí, rekonstrukce zastaralých a nevyhovujících vodovodních sítí • Rozšiřování, připojování a obnova kanalizací a ČOV • Budování a obnova kvalitního a energeticky, ekologicky i fyziologicky šetrného veřejného osvětlení (např. LED pouliční osvětlení) • Využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie s ohledem na ochranu okolního prostředí (např. energetické využití odpadů, rozvoj využití vodní a větrné energie, optimalizace systému CZT v komunitní energetice) • Modernizace systémů zateplování, fasád, střeš a využívání OZE na veřejných budovách • Podpora aktivit zaměřených na zvyšování podílů vyříděných a dále využitelných odpadů a vývoj nových technologií pro jejich využívání (např. energetické využití odpadů plnící přísné požadavky na ochranu ovzduší)
Příklady záměrů z ISPZ:	Energetické využití odpadů Tanvaldska/Mikroregion Tanvaldsko/město Smržovka/150 000 000 Kč/2024-2025

1D Dostupnost zdravotních služeb

Zdůvodnění:	<p>Nedostatek a úbytek zdravotní péče je jedním z největších problémů regionu v oblasti veřejných služeb. Zároveň je dostupnost zdravotních služeb důležitým faktorem atraktivity území. Jedním z problémů je odchod lékařů do důchodu a uzavírání ordinací praktických a zubních lékařů bez náhrady.</p> <p>Obce by více uvítaly lepší spolupráci se zdravotními pojišťovnami při zabezpečení zdravotnických služeb (zubaři, obvodní lékaři, pediatři).</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdravotnická zařízení – Nemocnice Tanvald, s.r.o a Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o., Centrum doléčování a rehabilitace ✗ nižší dostupnost zdravotních služeb a nedostatek lékařů
Vazba na SRR ČR:	SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti
Vazba na SRLK:	SC D2 Zodpovědná péče o zdraví
Vazba na ZÚR LK:	Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení

Navrhované klíčové aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora vzniku a udržení ordinací primární péče v regionu • Podpora udržitelnosti a dostupnosti sítě zdravotnických služeb • Podpora mobility znevýhodněných obyvatel za zdravotními službami • Navazování spolupráce obcí a zdravotních pojišťoven při zabezpečení zdravotnických služeb (zubaři, obvodní lékaři, pediatři)
Příklady záměrů z ISPZ:	<p>Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.</p>

2D Dostupnost služeb v sociální oblasti a bezpečnost obyvatel a majetku

Zdůvodnění:	<p>S ohledem na demografické a společenské změny v socioekonomické struktuře bude nutné připravit podmínky k zajištění sociálních služeb hlavně pro seniory a osoby s různými druhy onemocnění a potížemi. Je nutné zvýšit stávající kapacitu, a to hlavně v pobytových zařízeních. V neposlední řadě je nutno posílit preventivní složku u cílových skupin osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených.</p> <p>Situace v oblasti kriminality je dle obyvatel v regionu problematická (kriminalita mezi dětmi a mládeží). Proto je zapotřebí zajistit fungující systém prevence kriminality.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dobré zastoupení občanské vybavenosti obcí ve SO ORP Tanvald ✗ nedostatečná kapacita v pobytových zařízeních (např.: domovy pro seniory) ✗ některé sociální služby v území zcela chybí a uživatelé za nimi musí dojíždět do Liberce ✗ stárnutí obyvatelstva ✗ kriminalita mezi dětmi a mládeží
Vazba na SRR ČR:	<p>SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péče o památky a místní specifika a reagovat na problémy se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit</p> <p>SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti</p>
Vazba na SRLK:	<p>SC D3 Vstřícné a dostupné služby v sociální oblasti</p> <p>SC D4 Bezpečné místo pro život</p> <p>SC E3 Sebevědomý venkov</p>
Vazba na ZÚR LK:	<p>Z7 (Specifická oblast republikového významu SOB7a Jizerské hory) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území CHKO Jizerské hory</p> <p>Z8 (Specifická oblast SOB7b Západní Krkonoše) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy šetrného</p>

	<p>turistického využití a ostatních sociálně ekonomických aktivit zejména na území KRNAP a jeho ochranného pásma</p> <p>Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení</p> <p>Z61 (Zásady koncepce ochrany území a zvýšení jeho bezpečnosti) Chránit a rozvíjet zdroje a podmínky pro zajištění bezpečnosti území</p>
Navrhované klíčové aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Zajištění kvalitní a dostupné sítě základních veřejných služeb • Rozvoj sociálních služeb (terénní, ambulantní a pobytové) a sociální práce (posilování rodinných vazeb, příměstské komunitní tábory, aktivity komunitních center atd) • Prevence sociálně-patologických jevů (násilí, gamblerství, užívání návykových látek, lichva) • Zajištění dostatečného počtu policistů v sociálně vyloučených lokalitách • Podpora činnosti asistentů prevence kriminality v obcích
Příklady záměrů z ISPZ:	<p>Dům s pečovatelskou službou/obec Kořenov/obec Kořenov/31 000 000,- /2025-2027</p> <p>Dům sociálních služeb Mikroregion Tanvaldsko/Mikroregion Tanvaldsko/město Smržovka/80 000 000 Kč/2024-2025</p>

3D Rozvoj vzdělávání

Zdůvodnění:	<p>Dlouhodobým problémem SO ORP Tanvald je nízká úroveň vzdělanosti obyvatel. Tato situace negativně ovlivňuje zaměstnanost a sociální charakteristiky území.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ dobrá dostupnost center vzdělávání (Liberec, Jablonec nad Nisou) ✓ dobrá a dostačující síť ZŠ v regionu ✗ nízký podíl obyvatel s VŠ vzděláním
Vazba na SRR ČR:	SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti
Vazba na SRLK:	SC D1 Vzdělávání pro budoucnost
Vazba na ZÚR LK:	<p>Z1 (Rozvojová oblast republikového významu OB7 Liberec) Ve vymezené rozvojové oblasti republikového významu s dopravním napojením na významné kapacitní silniční a železniční koridory podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit, posilujících význam LK v republikových a středoevropských vazbách</p> <ul style="list-style-type: none"> • upřednostňovat záměry s vyšší přidanou hodnotou pro optimalizaci nabídky pracovních příležitostí zejména ve smyslu uplatnění všech vzdělanostních skupin obyvatelstva • rozvíjet souvislosti výroby a výzkumu (např. návaznost na TUL, VÚTS aj.)

	<p>Z53 (Zásady koncepce ochrany civilizačního hodnot – rozvoj struktury osídlení) Vytvářet územní předpoklady pro zvyšování funkčních kooperací mezi centry osídlení na bázi intenzivnějších pracovních a obslužných kontaktů</p> <ul style="list-style-type: none"> • provázání efektivních systémů veřejné dopravy osob zejména ve smyslu optimální dostupnosti vzdělání a pracovních příležitostí <p>Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj občanského vybavení řešit v souladu s předpokládanou změnou věkové struktury obyvatel (stárnutí populace) a s rozdílnou úrovní vzdělanosti
Navrhované klíčové aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora možnosti dokončení neukončeného studia a dalšího rozšíření vzdělání • Podpora realizace výukových programů celoživotního vzdělávání • Podpora a rozvoj odborného vzdělávání s ohledem na uplatnitelnost absolventů na trhu práce
Příklady záměrů z ISPZ:	Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

1E Zajištění dostupného bydlení

Zdůvodnění:	<p>Na území Tanvaldska byly zmapovány sociálně vyloučené lokality. Značným rizikem je, že se tyto lokality mohou nekontrolovatelně dále tvořit v souvislosti se změnami vlastnictví nemovitostí nebo nízkou nabídkou pracovních příležitostí.</p> <p>Vlastní bytový fond je v obcích většinou dlouhodobě obsazený a je zatím nedostatečný pro zavedení systému sociálního bydlení. Bytový fond je mnohdy v nevyhovujícím stavu.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> × fyzická degradace bytového fondu × nedostatečný bytový fond pro vznik systému sociálního bydlení, krizových lůžek, azylových bytů pro matky i rodiny v krizi × existence sociálně vyloučených lokalit
Vazba na SRR ČR:	SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce

	SC 6.1 Posilovat koordinaci strategického a územního plánování
Vazba na SRLK:	SC E2 Města pro život SC E3 Sebevědomý venkov SC E1 Otevřená správa a rozvoj území
Vazba na ZÚR LK:	<p>Z1 (Rozvojová oblast republikového významu OB7 Liberec) Ve vymezené rozvojové oblasti republikového významu s dopravním napojením na významné kapacitní silniční a železniční koridory podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit, posilujících význam LK v republikových a středoevropských vazbách</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj bydlení při upřednostnění využití zastavěného území a předcházení sociální segregaci, fragmentaci krajiny nově vymezenými zastavitelnými plochami a zaborům ploch veřejné zeleně sloužící svému účelu • Regulačními nástroji územního plánování zajistit koncepční a koordinovaný rozvoj obcí v sídelní struktuře <p>Z52 (Zásady koncepce ochrany civilizačních hodnot – rozvoj struktury osídlení) Upevňovat strukturu osídlení jako hierarchický systém s jednoznačným přiřazením každé obce k jednomu centru osídlení, jehož spádový obvod je dále jednoznačně přiřazen k centru osídlení vyššímu</p> <p>Z53 (Zásady koncepce ochrany civilizačních hodnot – rozvoj struktury osídlení) Vytvářet územní předpoklady pro zvyšování funkčních kooperací mezi centry osídlení na bázi intenzivnějších pracovních a obslužných kontaktů</p> <ul style="list-style-type: none"> • FK 2 Jablonec nad Nisou + Smržovka + Tanvald + Desná + Harrachov (SO ORP: Jablonec nad Nisou a Tanvald) • FK 3 Tanvald + Velké Hamry (SO ORP Tanvald) • FK 8 Harrachov + Rokytnice nad Jizerou + Jablonec nad Jizerou (SO ORP: Tanvald a Jilemnice) <p>Z54 (Koncepce územního uspořádání, typologie městských a venkovských prostorů) Vytvářet územní podmínky pro vyvážený rozvoj území a sociální soudržnosti v diferencovaných podmínkách městského a venkovského prostoru</p> <p>Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení</p>

	<p>Z64a (Stanovení cílových kvalit krajín, včetně územních podmínek pro jejich zachování nebo dosažení) Územní rozvoj realizovat v souladu s cílovými kvalitami krajín</p> <ul style="list-style-type: none"> • KC 03 - JIZERSKÉ HORY
Navrhované klíčové aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora dostupnosti kvalitního bydlení pro všechny skupiny obyvatel včetně sociálního a krizového bydlení • Podpora obnovy a rekonstrukce bytového fondu včetně revitalizace sídlišť
Příklady záměrů z ISPZ:	Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

2E Podpora činnosti spolků, svazku obcí a MAS

Zdůvodnění:	<p>Obce a další subjekty v území navzájem spolupracují (Dobrovolný svazek obcí Tanvaldsko, MAS Rozvoj Tanvaldska). Pro další rozvoj území je nutné tuto spolupráci udržovat a prohlubovat. Široká základna různých spolků a s tím spojený bohatý komunitní život může být brzděn nedostatečnou infrastrukturou.</p> <p>Nízký zájem obyvatel o veřejné dění se projevuje jak nízkou volební účastí v případě voleb do Parlamentu ČR a do zastupitelstev krajů, tak malou účastí občanů na jednání zastupitelstev obcí.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ tradiční spolupráce v rámci svazku obcí a MAS Rozvoj Tanvaldska ✓ dobrá komunikace a spolupráce mezi obcemi (např.: v cestovním ruchu) ✓ společné projekty mikroregionu ✓ rozvinutá přeshraniční spolupráce ✗ nízký zájem veřejnosti o veřejné dění
Vazba na SRR ČR:	<p>SC 5.3 Zajistit efektivní prevenci sociálního vyloučení a energetické chudoby a podporovat komunitní život v obcích</p> <p>SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti</p> <p>SC 6.2 Rozvíjet strategické plánování na bázi funkčních regionů a posilovat spolupráci aktérů v území</p>
Vazba na SRLK:	SC E1 Otevřená správa a rozvoj území

<p>Vazba na ZÚR LK:</p>	<p>Z1 (Rozvojová oblast republikového významu OB7 Liberec) Ve vymezené rozvojové oblasti republikového významu s dopravním napojením na významné kapacitní silniční a železniční koridory podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit, posilujících význam LK v republikových a středoevropských vazbách</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koordinovat nadregionální a regionální vztahy a vazby s ostatními rozvojovými oblastmi v rámci kraje, s Prahou, sousedními kraji (zejména NUTS2) a se sousedními regiony v Německu a Polsku <p>Z7 (Specifická oblast republikového významu SOB7a Jizerské hory) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy cestovního ruchu a ostatních sociálně ekonomických aktivit v území CHKO Jizerské hory</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koordinovat plánovací a rozvojové aktivity s úřady SO ORP: Liberec, Jablonec nad Nisou, Tanvald, Frýdlant a v širších vztazích i se SO ORP Jilemnice a sousedním regionem na polské straně Jizerských hor <p>Z8 (Specifická oblast republikového významu SOB7b Západní Krkonoše) Vytvářet územně technické podmínky pro dosažení vyváženosti zájmů ochrany přírody a krajiny se zájmy šetrného turistického využití a ostatních sociálně ekonomických aktivit zejména na území KRNAP a jeho ochranného pásma</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koncepti ochrany a rozvoje hodnot území vytvářet s nezbytnými územními a funkčními přesahy ve spolupráci se sousedním Královéhradeckým krajem, sousedním Polskem a jejich orgány se zvláštním zřetelem na ochranu přírody a krajiny – koordinovat plánovací a rozvojové aktivity s úřady SO ORP Tanvald a SO ORP Jilemnice, s SO ORP Vrchlabí a v širších vazbách se sousedním regionem na polské straně Krkonoš
<p>Navrhované klíčové aktivity:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora, zachování a rozvoj společenského a spolkového života a tradic regionu • Využití potenciálu nově příchozích i stávajících obyvatel k rozvoji obce a jejich vzájemnému soužití • Podpora komunitních center a volnočasových aktivit v regionu • Podpora partnerství a spolupráce mezi obcemi a podpora mezisektorových partnerství • Podpora přeshraniční spolupráce a partnerství

	<ul style="list-style-type: none"> • Posilování sounáležitosti v obcích a vytváření podmínek pro aktivní zapojení obyvatel do života obce a procesu rozhodování (např.: participativní rozpočet) • Zapojování veřejnosti do tvorby a projednávání koncepčních dokumentů, organizování diskuzí a veřejných fór i nad rámec povinností vyplívající z příslušné legislativy
<p>Příklady záměrů z ISPZ:</p>	<p>Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.</p>

Závěr

Případová studie pro SO ORP Tanvald je již druhou vytvořenou studií v Libereckém kraji z celkových pěti (SO ORP Nový Bor, Frýdlant, Tanvald, Semily a správní území obcí zasahujících do bývalého vojenského prostoru Ralsko).

Na základě analýzy a zapojení místních aktérů ze SO ORP Tanvald byly definovány silné a slabé stránky území. Kladem je, že v území existuje jasná představa o jeho rozvoji a přehledu intervencí (např.: Program rozvoje Mikroregionu Tanvaldsko 2020–2026, Strategie rozvoje cestovního ruchu v Mikroregionu Tanvaldsko 2022–2028, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Rozvoj Tanvaldska 2021–2027). Mezi silné stránky Tanvaldska patří: kvalitní životní prostředí (CHKO Jizerské hory a KRNP), potenciál pro rozvoj cestovního ruchu (pěší, cykloturistika a lyžování) nebo spolupráce obcí v rámci svazků obcí (společné projekty). Mezi slabé stránky lze zmínit: špatný technický stav silnic, nevyhovující dopravní napojení regionu, nedostatek pracovních příležitostí, vysoká nezaměstnanost, stěhování obyvatel z regionu nebo existence sociálně vyloučených lokalit.

Bylo definováno 9 rozvojových oblastí rozčleněných podle rozvojových témat navazujících na SRLK 2021–2027. Rozvojové oblasti budou cílit na vyrovnání regionálních disparit (např. zvýšení zaměstnanosti). Z výčtu všech rozvojových oblastí v této případové studii nemá pouze jedna vazbu na SRR ČR. Tím je rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury v regionu, energetika a sítě.

Seznam zkratek

CZT	Centrální zásobování teplem
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
EK ČR	Exekutorská komora České republiky
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožená území
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
IROP	Integrovaný regionální operační program
KRNAP	Krkonošský národní park
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje
MAS	Místní akční skupina
MŠ	Mateřská škola
NPÚ	Národní památkový ústav
ORP	Obec/obce s rozšířenou působností
OZE	Obnovitelné zdroje
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SO POÚ	Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem
SRLK 2021–2027	Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027
SRR ČR 2021+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
TUL	Technická univerzita v Liberci
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚPP	Územně plánovací podklady
ZŠ	Základní škola

Seznam indikátorů

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Geografická charakteristika území	Rozloha	km ²	ČSÚ	191	2021	3 163,41
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Počet obyvatel	počet	ČSÚ	20 274	2021	442 476
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Hustota osídlení	obyv./ km ²	ČSÚ	106,4	2021	139,9
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Průměrný věk	věk	ČSÚ	43,7	2020	42,4
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Index stáří	index ¹⁸	ČSÚ	145,8	2020	124,9
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Index ekonomického zatížení	index ¹⁹	ČSÚ	59,8	2020	58,6
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Celkový přírůstek na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	- 6,8	2020	-2,7
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	-2,2	2020	-1,6
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Celkový přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	-4,6	2020	-1,2
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Počet obcí	Počet	ČSÚ	10	2020	215
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Počet měst	počet	ČSÚ	5	2020	39

¹⁸ Poměr počtu osob ve věku 65 a více let k počtu dětí ve věku 0–14 let (obvykle na 100 dětí) ve stejném časovém okamžiku.

¹⁹ Poměr počtu osob v ekonomicky neaktivním věku (běžně 0–14 let a 65 a více let) k počtu osob v ekonomicky aktivním věku (15–64 let) ve stejném časovém okamžiku.

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnost i vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Ekonomické podmínky	Čisté nominální peněžní příjmy v porovnání s průměrem ČR	index ²⁰	TUL, 2021	-12,9	2020	-4,2
Ekonomické podmínky	Počet lokalit v databázi brownfields LK	počet	KÚ LK	20	2022	288
Ekonomické podmínky	Podíl orné půdy na zemědělské půdě	%	ČSÚ	15,61	2020	44,52
Ekonomické podmínky	Intenzita podnikatelské aktivity	počet podnik. subjektů na 1000 obyvatel	ČSÚ	292,23	2021	270,26
Ekonomické podmínky	Počet ekonomických subjektů	počet	ČSÚ	5 821	2021	118 256
Ekonomické podmínky	Podíl nezaměstnaných osob	%	ČSÚ	5,30	2021	3,66
Ekonomické podmínky	Osoby s délkou evidence na úřadu práce nad 12 měsíců	%	ČSÚ	41,4	2021	33,7
Ekonomické podmínky	Pracovní místa v evidenci úřadu práce	počet	ČSÚ	322	2021	9 143
Ekonomické podmínky	Počet evidovaných osob na úřadu práce na 1 volné pracovní místo	počet	ČSÚ	2,42	2021	1,24
Veřejné služby	Počet ordinací všeobecného praktického lékaře	počet	ČSÚ	9	2021	220
Veřejné služby	Počet ordinací praktického lékaře pro děti a dorost	počet	ČSÚ	5	2021	83
Veřejné služby	Počet ordinací zubního lékaře	počet	ČSÚ	10	2021	231

²⁰ Index ukazuje pozici SO POÚ v rámci celé ČR. Hodnoty indexu vyšší než 1,00 ukazují, že indikátor daného území je vyšší než ve zbytku ČR a naopak. Index po odečtení čísla 1,00 a vynásobení výsledku 100 dává procentuální odchylku od průměrného stavu v ČR.

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnost i vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Veřejné služby	Domovy pro seniory	počet	ČSÚ	1	2020	21
Veřejné služby	Domovy se zvláštním režimem	počet	ČSÚ	0	2020	10
Veřejné služby	Podíl osob v exekuci	podíl osob v exekuci na počtu obyvatel 15+	EK ČR	8,91	k 30. 06. 2022	7,76
Veřejné služby	Index sociálního vyloučení	index ²¹	KÚ LK	14,4	2019	8,4
Veřejné služby	Podíl osob bez vzdělání	%	ČSÚ	0,83	2021	0,77
Veřejné služby	Podíl osob se základním vzděláním (vč. neukončeného)	%	ČSÚ	16,65	2021	13,71
Veřejné služby	Podíl osob se středním vzděláním (bez maturity)	%	ČSÚ	38,53	2021	34,13
Veřejné služby	Podíl osob s maturitou	%	ČSÚ	26,40	2021	29,91
Veřejné služby	Podíl osob s vyšším odborným vzděláním a konzervatoří	%	ČSÚ	1,01	2021	1,37
Veřejné služby	Podíl osob s vysokoškolským vzděláním	%	ČSÚ	8,64	2021	13,21
Veřejné služby	Podíl osob s nezjištěným vzděláním	%	ČSÚ	7,9	2021	6,9
Veřejné služby	Podíl žáků s nedokončeným ZV při ukončení povinné školní docházky - běžné třídy	%	KÚ LK	2,9	školní rok 2019/20	4,9

²¹ Index je počítán pomocí 5 indikátorů. Podrobněji ke konstrukci indexu na https://www.socialni-zaclenovani.cz/index_socialniho_vyloucení/

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Veřejné služby	Index kriminality obvodního oddělení policie Tanvald	index	mapa kriminality	5,9	2020	10,1
Veřejné služby	Index kriminality obvodního oddělení policie Harrachov	index	mapa kriminality	6,1	2020	10,1
Veřejné služby	Počet obyvatel na vyplacenou dávku příspěvku na bydlení	počet	KÚ LK	5	2019	12
Veřejné služby	Příspěvek na živobytí	počet obyvatel na dávku (medián)	KÚ LK	7	2019	39
Veřejné služby	Intenzita bytové výstavby	počet dokončených bytů na 1000 obyvatel	ČSÚ	2,8	2020	1,80
Veřejné služby	Dokončené byty	počet	ČSÚ	83	2021	864
Veřejné služby	Počet sociálně vyloučených lokalit	počet	KÚ LK	16	2020	100
Veřejné služby	Počet obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách	počet	KÚ LK	500	2020	4 879
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet turistických informačních center	počet	KÚ LK	6	2021	52

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti i vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet hromadných ubytovacích zařízení	počet	ČSÚ	218	2021	1 027
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních všech typů	počet	ČSÚ	9 114	2021	47 196
Cestovní ruch, sport a kultura	Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení	počet	ČSÚ	136 339	2021	722 461
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet nemovitých kulturních památek	počet	NPÚ	48	2022	2 253
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet národních kulturních památek	počet	NPÚ	1	2022	15
Infrastruktura	Procento bytů připojených na kanalizaci	%	ČSÚ	61,0	2021	69,0
Infrastruktura	Procento bytů připojených na vlastní ČOV	%	ČSÚ	7,0	2021	4,0
Infrastruktura	Procento bytů připojených na žumpu, jímku	%	ČSÚ	29,0	2021	23,0
Životní prostředí a zemědělství	Podíl zemědělské půdy na celkové rozloze území	%	ČSÚ	19	2021	44,1
Životní prostředí a zemědělství	Podíl lesních pozemků na celkové rozloze území	%	ČSÚ	72,1	2021	44,69
Životní prostředí a zemědělství	Počet lokalit v databázi brownfields LK	počet	KÚ LK	20	2022	288
Rozvoj a správa území	Volební účast do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2021	%	ČSÚ	62,5	2021	64,6

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti i vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Rozvoj a správa území	Volební účast do Zastupitelstev krajů 2020	%	ČSÚ	36,45	2020	40,41
Rozvoj a správa území	Volební účast do zastupitelstev obcí 2022	%	ČSÚ	42,13	2022	48,87
Rozvoj a správa území	Podíl obcí s novým územním plánem k celkovému počtu obcí v ORP	%	KÚ LK	100	2021	89,3
Rozvoj a správa území	Územní plány obcí v členění žádný/nejstarší/starý/nový	počet	KÚ LK	0/0/0/10	2021	13/5/17/180
Rozvoj a správa území	Volební účast v prezidentských volbách v členění 1. kolo/2. kolo	%	ČSÚ	65,7/69,6	2023	67,3/69,3

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE
ODBOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE A EVROPSKÝCH PROJEKTŮ
oddělení rozvojových koncepcí
U Jezu 642/2a
461 80 Liberec 2

<http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz>
<http://rsk-lk.cz/hsou>

Další informace:
www.uzemnidimenze.cz